

Emma Hannonen ja Silja Mäkinen

MUSIIKIN HARJOITUSKOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

MUSIIKIN HARJOITUSKOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Emma Hannonen ja Silja Mäkinen
Opinnäytetyö
Syksy 2019
Musiiikin tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Musiikin tutkinto-ohjelma, musiikkipedagogi

Tekijät: Emma Hannonen ja Silja Mäkinen

Opinnäytetyön nimi: Musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittäminen

Työn ohjaaja: Jaana Sariola

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2019

Sivumäärä: 43 + 8

Tämän opinnäytetyön tavoite on määrittynyt Oulun ammattikorkeakoulun musiikin osaston tarpeesta kehittää musiikkipedagogien opetusharjoittelua. Oulun ammattikorkeakoulun musiikin osaston toiveesta olemme toimineet syyskuusta 2018 lähtien syksyyn 2019 asti musiikin harjoituskoulun toiminnanohjaajina. Musiikkipedagogiopiskelijat suorittavat musiikin harjoituskoulussa opetusharjoitteluaan. Syksyllä 2018 musiikin harjoituskoulu sai nimekseen Johtosävel. Olemme tehneet aiheesta myös pedagogisen projektin.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulun toimintaa. Saadaksemme kehittämisideoita olemme tehneet neljä eri kyselyä eri ryhmille sekä tutustuneet muiden Suomen ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskoulujen toimintaan heidän internetsivujensa kautta. Kyselyt teetimme kuudelle Suomen ammattikorkeakoulun musiikin opetusharjoittelusta vastaavalle opettajalle, Oulun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijoille, Johtosävelen oppilaille sekä Oulun ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan opettajille. Kyselyt tehtiin keväällä 2019.

Saamiemme vastausten ja keräämämme tiedon pohjalta olemme saaneet ideoita siitä, miten Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaa voisi kehittää. Osa kehittämisideoista on toteutunut jo tehdessämme tätä opinnäytetyötä. Merkittävimmät havaintomme ovat esimerkiksi musiikkipedagogiopiskelijoiden sekä Johtosävelen oppilaiden kiinnostus yhteismusiisointiin ja Johtosävelen oppilaiden esiintymisen mahdollistamiseen. Viuluoppilaille järjestettiin keväällä 2019 kerran kuukaudessa viuluryhmä, joka esiintyi muiden oppilaiden lisäksi Johtosävelen omassa kevätkonsertissa kevään 2019 lopulla. Sekä musiikkipedagogiopiskelijat että ainedidaktiikan opettajat toivoivat viestinnän kehittämistä. Loimme keväällä 2019 yhteistyössä Oamkin viestinnän osaston kanssa Johtosävelelle omat sosiaalisen median kanavat Instagramiin ja Facebookiin, joiden tarkoituksena on toimia ulkoisen viestinnän välineinä. Sisäistä viestintää varten pidimme opettajainkokouksia ja loimme Johtosävelen toimintaa tukevia dokumentteja kuten toimintasuunnitelman ja opetussuunnitelman.

Tulevaisuuteen jää uusien toimintamallien vakiinnuttaminen: Johtosävelen oppilaille mahdollistettiin yhteismusiisointi jatkossakin, heillä olisi myös mahdollisuus esiintyä vähintään kerran lukukaudessa sekä Johtosävelen viestintä olisi sujuvampaa niin musiikkipedagogiopiskelijoiden, ainedidaktiikan opettajien kuin Johtosävelen oppilaidenkin välillä. Monipuolinen ja työelämänkaltainen ympäristö takaavat sekä musiikkipedagogiopiskelijoille että Johtosävelen oppilaille parhaan mahdollisen oppimisympäristön.

Asiasanat: Musiikkipedagogiikka, opetusharjoittelu, kehittämisprojektit

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme of music pedagogy

Authors: Emma Hannonen ja Silja Mäkinen

Title of thesis: Developing Functions of Music Training School

Supervisor: Jaana Sariola

Term and year when the thesis was submitted: Fall 2019

Number of pages: 43 + 8

The subject of our thesis is developing functions of music school Johtosävel, in which most of the music pedagogue students of Oulu university of applied sciences complete their music pedagogue practical training. The music school Johtosävel is run by Oulu open university of applied sciences. It offers profitable music lessons with music pedagogue students as teachers.

As a result of changing environment and working field of music pedagogues, the practical training must answer to these changing needs of working life. We first started to develop the functions of Johtosävel within a pedagogic project course in fall 2018 and noticed that the subject could be extended into a thesis as well. In spring 2019 Oulu university of applied sciences gave us the thesis assignment of developing the functions of music school Johtosävel with the aim of enhancing the quality of practical training of music pedagogue students.

We collected information by creating four different online surveys that were directed to the students of the music school Johtosävel, for music pedagogue students, for instrument teachers and for the director teachers of music schools of six universities of applied sciences in Finland. Based on the information collected, we developed the functions of Johtosävel between fall 2018 and fall 2019. The most important enhancements made, were at the communications and the accessibility of Johtosävel and at providing an opportunity for students of Johtosävel in performing. We also researched the possibilities for providing music teaching for groups and ensembles.

For internal communications we created a yearly strategy and a teaching curriculum and held two teacher's meetings for current topic discussions. For external communication we renewed Johtosävel's webpage and created Instagram- and Facebook accounts in cooperation with the communications department of Oulu university of applied sciences. In addition, we wanted to organize an info evening for contacting and informing students of Johtosävel about current matters but ended up sending an info-Email instead due to lack of participants. Finally, in spring 2019 we organized a successful concert for the students of Johtosävel.

We have learned a lot during our thesis process and gained a lot of beneficial skills such as skills in cooperation, communication skills and organizational skills. In the future, Johtosävel should offer versatile practical training for music pedagogue students and good quality instrument teaching as a music school. Practical training should include essential working life skills like holding meetings, creating events and learning to cooperate with colleagues. In fall 2019 new developers for Johtosävel were chosen and they continue the work we have started.

Keywords: Music pedagogue, practical training, development projects

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MUSIIKKIPEDAGOGIOPISKELIJAN OPETUSHARJOITTELU	7
2.1	Musiikin opetusharjoittelu Oulun ammattikorkeakoulussa	7
2.2	Musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toiminta	8
2.3	Kehittämistyön peruseriaatteet	9
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUKSEN JA METODOLOGIAN KUVAAMINEN.....	11
3.1	Tutkimusstrategian valitseminen	11
3.2	Laadullinen tutkimus.....	11
3.3	Laadullisen tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	12
3.4	Käytetyt analyysimenetelmät.....	13
3.5	Kyselytutkimuksen esittely.....	14
4	VASTAUSTEN ANALYSOINTI	16
4.1	Musiikin harjoitusoppilaat	16
4.2	Musiikkipedagogiopiskelijat	19
4.3	Ainedidaktiikan opettajat.....	23
4.4	Ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelun vastuopettajat	26
4.5	Tulosten teemat.....	30
4.5.1	Viestintä	30
4.5.2	Yhteismusisointi	31
4.5.3	Esiintyminen.....	33
5	MUSIIKIN HARJOITUSKOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN 2018–2019	34
5.1	Musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittäminen.....	34
5.2	Toimintasuunnitelma	35
5.3	Opetussuunnitelma	36
5.4	Esiintyminen	37
5.5	Viestintä	37
5.6	Musiikin harjoituskoulu Johtosävelen tulevaisuus	38
6	POHDINTA	40
	LÄHTEET.....	43
	LIITTEET	45

1 JOHDANTO

Opetusharjoittelu on merkittävä osa musiikkipedagogiopintoja Oulun ammattikorkeakoulussa. Opiskelijan opetusharjoittelu alkaa jo ensimmäisenä opiskeluvuonna ja jatkuu lähes koko opintojen loppuun asti. Jotta opiskelijat saavat mahdollisimman työelämänkaltaisen ja laadukkaan opetusharjoittelun, tulee musiikin harjoituskoulun toiminnan olla monipuolista ja kehittävää.

Vuonna 2017 uudistetuissa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa nostetaan esille musiikin opetuksen tavoitteissa esimerkiksi improvisaatio ja yhteismusisointitaidot. Lisäksi oppimisympäristössä painotetaan erityisesti yhteisöllisyyden merkitystä ja osallisuutta. (Opetushallitus 2017, viitattu 12.12.2019.) Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukana niin musiikkipedagogiopiskelijoiden oman opetussuunnitelman kuin heidän opetusharjoittelunsa sisältöjen on uudistuttava. Myös tulevaisuuden työelämä vaatii musiikin opettajilta yhä moninaisempia taitoja, joita tulisi opetella jo opintojen aikana opetusharjoittelussa. Tämä on yksi syy siihen, miksi Oulun ammattikorkeakoulussa on lähdetty kehittämään musiikkipedagogiopiskelijoiden opetusharjoitteluympäristöä, musiikin harjoituskoulu Johtosäveltä.

Oulun ammattikorkeakoulun musiikin osaston toiveesta olemme toimineet syyskuusta 2018 alkuun 2019 Oulun ammattikorkeakoulumusiikin harjoituskoulun toiminnanohjaajina. Syksyllä 2018 musiikin harjoituskoulu sai nimekseen Johtosävel.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaa. Kehittämistyötä varten olemme keränneet tietoa muiden ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskoulujen toiminnasta ja vertailleet niiden toimintaa keskenään. Olemme myös tutustuneet musiikin harjoituskoulujen toimintaan ammattikorkeakoulujen internetsivujen kautta.

Olemme keränneet tietoa kyselyillä, jotka teetimme musiikin harjoituskoulu Johtosävelen oppilaille, Oulun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogian opiskelijoille, kuudelle Suomen ammattikorkeakoulun musiikin opetusharjoittelusta vastaavalle opettajalle sekä Oulun ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan opettajille. Teimme kaikki kyselyt keväällä 2019. Sen lisäksi olemme saaneet kehittämistoiveita Oulun ammattikorkeakoulun opetusharjoittelun vastaavalta opettajalta. Tähän liittyy esimerkiksi musiikin harjoituskoulu Johtosävelen internet-sivujen uudistaminen sekä yhteismusisoinnin painottaminen kyselyissä.

2 MUSIIKKIPEDAGOGIOPISKELIJAN OPETUSHARJOITTELU

Tässä luvussa käsitellään sitä, miten opetusharjoittelu on järjestetty Oulun ammattikorkeakoulussa. Lähteenä käytämme vuoden 2019 musiikkipedagogien opetussuunnitelmaa. Pohdimme laajemman kartoituksen tekemistä, mutta huomasimme että opetusharjoittelun sisällöt eivät ole vuosien saatossa juuri muuttuneet. Päädyimme siihen, että tarkoituksenmukaisinta on tarkastella nykyhetkeä kehittämistyötämme ajatellen.

2.1 Musiikin opetusharjoittelu Oulun ammattikorkeakoulussa

Oulun ammattikorkeakoulun internet-sivuilta löytyy musiikkipedagogin tutkinto-ohjelman opetussuunnitelma. Sen mukaan opetusharjoittelu on osa 66 opintopisteen kokoista Pedagogiset opinnot ja opetusharjoittelu -opintokokonaisuutta. Opettajan pedagogisen kelpoisuuden saavuttaa suorittamalla 60 opintopisteen opinnot. Loput opintopisteet sisältävät työelämäosaamisen opintoja. (Oulun ammattikorkeakoulu 2019b, viitattu 12.6.2019.)

Opetussuunnitelman mukaan opetusharjoittelun tavoitteena on, että opiskelija saisi ohjatun perehdytyksen tulevan ammattinsa käytännön työtehtäviin sekä osaamisensa soveltamiseen työelämässä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että musiikkipedagogiopiskelija opettaa ohjatusti Oulun ammattikorkeakoulussa toimivassa harjoituskoulu Johtosävelessä harjoitusoppilaitaan omalla pää-instrumentillaan. Opetusharjoittelun voi joissain tapauksissa suorittaa myös työelämässä. Ensimmäisesti opetusharjoittelu suoritetaan kuitenkin Oulun ammattikorkeakoulun harjoituskoulu Johtosävelessä. Halutessaan opiskelija voi suorittaa opetusharjoittelua myös ulkomailla. (Sama.)

Vuoden 2019–2020 opetussuunnitelman mukaan musiikkipedagogiopintoihin kuuluu kolme opetusharjoittelua. Opetusharjoittelu 1 suoritetaan ensimmäisenä vuonna. Se on neljän opintopisteen suuruinen kokonaisuus ja opiskelijan on suoritettava ennen opintojaksoa Ainedidaktiikka 1:n ensimmäisen vuoden syksyn valmistavat tunnit ja workshopit. Ensimmäisen harjoittelun tavoitteena opiskelijan on osattava suunnitella ja toteuttaa perustasoista opetusta. Hänen tulee opettaa kahta harjoitusoppilasta yhden lukukauden ajan 15 tuntia. Osa opetuksesta tapahtuu ainedidaktiikan opettajan ohjauksessa. Pidetyistä tunteista pidetään päiväkirjaa. Opetusharjoittelu 1:een kuuluu myös perustasoisen opetuksen observointia 10 tuntia. (Sama.)

Opetusharjoittelu 2 suoritetaan opintojen toisena vuonna. Sen suuruus on viisi opintopistettä. Jotta opintojakson voi suorittaa, tulee opiskelijalla olla hyväksytty suoritus opintojaksosta Opetusharjoittelu 1. Opetusharjoittelu 2:n tavoitteena on, että opiskelija osaa opettaa perus- ja opistotasoisia oppilaita. Sen lisäksi hänen tulee osoittaa perehtyneisyytensä opetettavan instrumentin hallintaan ja perusohjelmistoon. (Sama.)

Opetusharjoittelu 2:een kuuluu kahden harjoitusoppilaan opettamista 30 tuntia lukuvuodessa. Opiskelijan tulee myös laatia tuntisuunnitelmat ja opetuksesta pidetään päiväkirjaa. Opetusharjoittelu 2:een kuuluu myös 10 tuntia observointia. (Sama.)

Opetusharjoittelu 3 suoritetaan kolmantena vuonna ja sen suuruus on viisi opintopistettä. Opintojakson suorittaminen vaatii opetusharjoittelu 2:n hyväksytyä suorittamista. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa opettaa perus- ja musiikkiopistotasoisia oppilaita. Hänen tulee Opetusharjoittelu 2:n tapaan osoittaa, että hän on perehtynyt instrumentin hallintaan ja sen ohjelmistoon. Opiskelijan tavoitteena on tuntee opetettavan instrumentin yhteissoiton perusasioita ja osata ohjata musiikin perustasoisista tai musiikkiopistotasoisista ohjelmistoa harjoittelevia yhtyeitä tai kamarimusiikkikokoonpanoja. Opetusharjoittelua 2:ssa opetusta on kaksi viikkotuntia ja harjoitusoppilaita on kaksi. Opetusharjoittelua on 30 viikon ajan. Kahdesta harjoitusoppilaasta toinen on mahdollisuuksien mukaan perustasoinen ja toinen edistyneempi. Sen lisäksi Opetusharjoittelu 3:een kuuluu 10 tuntia observointia. Lisäksi opintoihin kuuluu seitsemästä opintopisteestä koostuva työelämäharjoittelu. (Sama.)

2.2 Musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toiminta

Oulun ammattikorkeakoulun internet- sivuilta (Oulun ammattikorkeakoulu 2019a, viitattu 12.6.2019) löytyy tietoa musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toiminnasta: "Musiikkikoulu Johtosävel on Oulun ammattikorkeakoulun yhteydessä toimiva musiikin harjoituskoulu, jossa musiikkipedagogiopiskelijat tarjoavat laadukasta ja edullista soiton- ja laulunopetusta." Musiikkipedagogiopiskelijöiden opetusta seuraavat ja ohjaavat Oulun ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan opettajat.

Harjoitusoppilaspaikkoja on rajoitetusti ja oppilaat valitaan tarpeen mukaan: "Paikkojen lukumäärä riippuu siitä, montako opiskelijaa suorittaa opetusharjoittelua ja tilanne vaihtelee lukukausittain."

Harjoitusoppilaan halukkuuden mukaan soitto- tai laulutunteja annetaan 15 kertaa 30–45 minuuttia lukukaudessa. Tunteihin kuuluu, että harjoitusoppilaat osallistuvat myös ohjaustunteihin, joissa on läsnä ainedidaktiikan opettaja ja mahdollisesti myös muita saman instrumentin opiskelijoita. (Sama.)

Musiikin harjoituskouluun hakeminen tapahtuu avoimen ammattikorkeakoulun kautta hakuaikoina. Harjoitusoppilas suorittaa siis kolmen opintopisteen laajuisen Harjoitusoppilaan opinnot -opintojakson ja lukukausimaksu on 45 euroa. Soitto- ja laulutunnit pidetään Oulun ammattikorkeakoululla Kotkantien kampuksella. (Sama.)

2.3 Kehittämistyön peruseriaatteet

Kehittämistyö perustuu siihen, että etsitään uutta tietoa, jolla ratkaistaan ongelmia ja jonka pohjalta kehitetään innovatiivisia uudistuksia. Ammattikorkeakoulun puolella uutta tietoa hankitaan soveltavan tutkimuksen menetelmillä ja siinä pyritään aina käytännön tavoitteisiin. Arki- ja tutkimustiedon erottaminen toisistaan on tärkeää, jotta tutkimuksen avulla kerätty tieto olisi luotettavaa. Arkiajattelu tai omat havainnot ja kokemukset saattavat johtaa virheellisiin päätelmiin, eivätkä ne täten ole aina paras tietolähde. Jotta saisimme varmasti käyttökelpoista tietoa, täytyy tietoa kerätä tehdä kriittisellä otteella ja oikeilla metodeilla. (Hirsjärvi, Sarjavaara, Liikanen & Remes 1997, 18–19.)

Ammattikorkeakouluissa tehtävä soveltava tutkimus- ja kehittämistyö täydentää käytännöllisellä otteellaan yliopistoissa tehtävää perustutkimusta. Ammattikorkeakoulutuksen tavoitteena on tukea yksilöiden ammatillista kasvua ja tehdä opiskelijoistaan omien alojensa asiantuntijoita. Työelämän tarpeet ja alueellinen kehittäminen ovat keskiössä soveltavassa tutkimuksessa. (Vilka 2015, 16.) Myös meidän opinnäytetyömme liittyy vahvasti omaan koulutusalaamme ja työelämään.

Kun tutkitaan työelämän tarpeita, on kohteena usein esimerkiksi yrityksen tai työpaikan käytännöt, jotka kaipaavat uutta näkökulmaa, esimerkiksi muuttamista tai kehittämistä. Joskus kokonaan uudet ratkaisut ovat tarpeen. Konkreettiset tulokset ja käytännöllinen hyöty ovat painopisteitä soveltavassa tutkimuksessa, jota tehdään työelämän tarpeisiin. Tavoitteena soveltavassa tutkimuksessa on yhdistää tutkimuksen teoretieto kokemustietoon ja alakohtaisiin ammattikäytäntöihin. Esimerkki soveltavalla tutkimuksella saadusta konkreettisesta hyödystä on esimerkiksi jonkun ammattialan palveluketjun kehittäminen. (Vilka 2015, 18–19.) Meidän tapauksessamme kehittämisen kohteena

olivat Oulun ammattikorkeakoulussa suoritettavan musiikkipedagogien opetusharjoittelun puitteet eli musiikin harjoituskoulu Johtosävel.

Omassa tutkimuksessamme keräsimme tietoa asioiden nykytilasta sekä laadullisista kehittämis-kohteista, jotta voimme kehittää musiikin harjoituskoulu Johtosävelen palveluita ja käytäntöjä ja siihen pääseminen vaati tietopohjaa esimerkiksi muista alan palvelua tuottavista toimijoista eli muiden ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskouluista, musiikin harjoituskoulun asiakkaista eli harjoitusoppilaista sekä asiakastyön käytännöistä eli siitä, minkälaisilla pelisäännöillä opetusharjoittelua suoritettiin.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUKSEN JA METODOLOGIAN KUVAAMINEN

Tässä luvussa käsittelemme tutkimusstrategiaa, laadullisen tutkimuksen ominaisuuksia sekä valitsiamme tutkimusmetodeita perusteineen. Tutkimuksen tekemiseen käytettävät menetöt voivat vaikuttaa ratkaisevasti siihen, minkälaisia tutkimustuloksia saadaan.

3.1 Tutkimusstrategian valitseminen

Tutkimuksella on aina jokin tarkoitus tai tehtävä, joka ohjaa sitä, minkälainen tutkimusstrategia laaditaan. Sopivan tutkimusstrategian valitsemisessa voidaan kysyä esimerkiksi kysymyksiä, jotka auttavat kartoittamaan sitä, minkälainen tutkimusstrateginen ote tai näkökulma kannattaa valita. On huomioitava, että tutkimuksen edetessä myös tutkimuksen tarkoitus voi muuttua, jolloin myös tutkimusstrategiaa tai näkökulmaa saattaa joutua vaihtamaan. (Hirsjärvi, Sarjavaara, Liikanen & Remes 1997, 138.)

Tutkimuksen voi luokitella laadulliseksi eli kvalitatiiviseksi tutkimukseksi, tai määrälliseksi eli kvantitatiiviseksi tutkimukseksi. Tutkimuksen ei ole välttämätöntä olla vain jompaa kumpaa, vaan se voi sisältää sekä laadullisia että määrällisiä piirteitä. Määrällinen ja laadullinen tutkimus eivät ole toisensa kilpakumppaneita, vaan ne täydentävät tutkimusmenetelminä toisiaan. (Sama, 136.)

Päätimme toteuttaa laadullisen tutkimuksen, koska koimme, että sen kaltainen kokonaisvaltainen lähestymistapa oli sopiva tutkimuskysymykseemme, joka oli itsessään myös hyvin laaja ja kehittämispainotteinen. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on tutkia asioita, joita ei voida mitata yksinkertaisella tavalla määrällisesti, vaan on keskityttävä tutkittavien asioiden laatuun. Onko musiikkikoulussa tehtävä opetusharjoittelu laadukasta? Millä tavoin musiikin harjoituskoulutoimintaa tulisi kehittää laadukkaammaksi?

3.2 Laadullinen tutkimus

Laadullinen tutkimus on kokonaisvaltainen ja monipuolinen tapa tutkia ja kuvata todellista elämää. Tutkimuksen kohteena olevat asiat valitaan usein tarkoituksenmukaisesti ja satunnaisotoksen käyttö ei ole niin yleistä. Laadullisen tutkimuksen tekeminen on joustavaa ja tutkimussuunnitelma

voi muokkautua, kun tutkimus etenee tai jos esimerkiksi olosuhteet muuttuvat. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on monesti tunnistaa tai synnyttää uutta tietoa vanhojen totuuksien todentamisen sijaan. (Hirsjärvi ym. 1997, 165.)

Laadullisen tutkimuksen lähestymistapa aiheuttaa sen, että objektiivisuuden saavuttaminen ei ole mahdollista samalla tavalla kuin määrällisessä tutkimuksessa. Koska tutkijan omat arvot vaikuttavat hänen ajatteluunsa ja käsitykseensä hänen tutkimistaan ilmiöistä, on laadullisen tutkimuksen metodein saatu tutkimustulos aina jossain määrin subjektiivista. Jos tietäjää ja sitä, mitä tiedetään, ei voi erottaa täysin toisistaan, voiko tieto olla puolueetonta? (Sama, 161.)

Laadullisen tutkimuksen tekijän arvot ja tapa ymmärtää maailmaa tekevät laadullisesta tutkimuksesta siis aina enemmän tai vähemmän subjektiivisen eli omakohtaisen. Meidän tapauksessamme omakohtaisuus näkyy monessakin asiassa: emme ole tulleet tekemään määrällistä tutkimusta ulkopuolisen tarkkailijan roolissa, vaan teimme tutkimuksemme omassa opiskelu- ja työympäristössämme. Omat kokemuksemme kehittämiskohteena olevasta ympäristöstä muokkasivat tapaamme ymmärtää ja jäsentää tutkimuskyselymme tuloksia. Erilaisella arvo- ja kokemuspohjalla varustettu tutkija olisi saattanut päätyä erilaiseen lopputulokseen ja erilaisiin kehittämiskäytäntöihin.

Subjektiivisuus voi olla kehittämistyössä myös etu. Kehittäjä, jolla on kokemusta kehittämisen alaisena olevasta asiasta, voi soveltaa kerättyä tietoa käytännönläheisesti ja keksiä helpommin käytännön tason toimivia ratkaisuja kuin sellainen henkilö, jolle kehittämissympäristö on vieras.

3.3 Laadullisen tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksessa saatuja tuloksia on selitettävä, analysoitava ja niistä on tehtävä tulkinta. Tulkinnaissa tutkija käsittelee analyysinsä tuloksia tehden niistä omia päätelmiään. Tulkinnaissa selkiytetään analyysissa nousseita merkityksiä ja pohditaan niitä. Voi olla oleellista pohtia esimerkiksi sitä, miten tutkittavien käyttämät kielelliset ilmaukset ovat vaikuttaneet tulosten analysointiin. Myös tutkijan käyttämät ilmaisut aineistonkeruussa ovat voineet vaikuttaa tutkimuksesta saatuihin tuloksiin. Tutkimuksessa saatuihin vastauksiin vaikuttaa huomattavasti esimerkiksi kysymysasettelu. Tutkijalla, tutkittavalla sekä tutkimuksen lukijalla on jokaisella oma kokemusmaailmansa, josta käsin tutkimusta tulkitaan. Koska jokaisella on ainutlaatuinen tapa havainnoida todellisuutta, on tulkintoja yhtä monta kuin tulkitsijoita. Kokonaisvaltaiseen pohdintaan vaaditaan tutkijalta siis sitä, että hän

harkitsee useampaa kuin yhtä tulkintavaihtoehtoa. Tutkijan olisi välttämätön myös käsitellä pohdinnassa sitä, mittaako tehty tutkimus sitä, mitä sen oli tarkoitus mitata – onko tutkimus validi. (Hirsjärvi ym.1997, 229–230.)

Vaikka tutkimuksessa pyritään välttämään virheitä, vaihtelevat tutkimustulosten luotettavuus ja pätevyys. Sen takia kaikissa tutkimuksissa on tavoitteena myös arvioida tehdyn tutkimuksen luotettavuutta eli reliabeliutta. Reliaabelius tarkoittaa tutkimuksen tai mittauksen yhteydessä sen kykyä tuottaa johdonmukaisia tuloksia, jotka ovat toistettavissa. Mittaustulosten reliabeliutta voidaan mitata esimerkiksi siten, että samaa henkilöä tutkittaessa saadaan eri tutkimuskerroilla sama tulos. (Sama, 231-233.)

Laadullisessa tutkimuksessa mittaustulosten toistettavuuden ja tutkimuksen pätevyyden määrittämiseen ei ole olemassa yksimielisyyttä. Erilaiset tulkinnat ovat johtaneet siihen, että näitä termejä käytetään mieluummin määrällisen tutkimuksen puolella. Jos lähtökohtainen oletus on se, että kaikki ihmistä ja kulttuuria koskevat kuvaukset ovat ainutlaatuisia eikä kahta samankaltaista tapausta ole, eivät perinteiset tutkimuksen luotettavuuden ja pätevyyden arvioinnit silloin toimi. Olisi kuitenkin tärkeää arvioida myös laadullisen tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä, ja yksi mahdollisuus siihen on tehdä tarkka selostus tutkimuksen toteutuksen kaikista vaiheista. Tämä on yksi tapa parantaa laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. (Sama, 231-233.)

Oleellisia tietoja, jotka vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen, ovat esimerkiksi vallinneet olosuhteet tutkimusaineistoa kerätessä, mahdolliset häiriötekijät, virhetulkinnat sekä tutkijan oma itsearvio ja reflektio tutkimusprosessista. Tulkinnoille olisi esitettävä aina perusteet ja tutkijan tulisi kertoa lukijalle, mihin hänen päätelmänsä perustuvat. (Sama, 231-233.)

3.4 Käytetyt analyysimenetelmät

Ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa tapaa tehdä analyysia tutkimusaineistoa. Usein on kuitenkin tapana analysoida tutkimusaineisto sen jälkeen, kun se on kerätty ja järjestetty. Tällainen suoraviivainen näkemys soveltuu hyvin esimerkiksi strukturoidulla lomakkeella toteutettuun kyselyyn, jonka mekin teimme, ja hyvä yleisohje on se, että aineiston käsittely ja analysointi aloitettaisiin niin pian kuin mahdollista tiedonkeruuvaiheen jälkeen. Analyysitapaa valitessa on pohdittava sitä, miten tutkimusongelmaan saisi parhaiten vastauksen. Laadullisessa tutkimuksessa voi olla toisinaan niin

monta vaihtoehtoa lähestyä kerättyä aineistoa, että analyysi koetaan vaikeaksi. (Hirsjärvi ym. 1997, 223–224.)

Analyysitapoja on monia. Yleinen tapa lähestyä laadullisen tutkimuksen analyysia on se, että ensiksi päätetään, mikä aineistossa kiinnostaa, ja sitten käydään aineisto läpi erotellen ja merkiten ne asiat, jotka liittyvät päätökseen siitä, mikä aineistossa kiinnostaa. Sen jälkeen merkityt asiat kerätään yhteen ja erilleen muusta aineistosta, jonka jälkeen kerätty aineisto luokitellaan, teemoitellaan tai tyypitellään. Sen jälkeen siitä kirjoitetaan yhteenveto. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 92–94.)

Analysoitavasta aineistosta voi löytyä useampiakin kiinnostavia aiheita kuin etukäteen päätetty tutkimusongelma, mutta analyysia varten haluttu ilmiö kannattaa rajata tarkasti. Tutkimusongelman ja analysoitavan materiaalin on liityttävä toisiinsa, jotta tutkimuksesta tulisi looginen ja selkeä. (Sama.)

Tulosten analysoimisessa päädyimme käyttämään teemoittelua ja tyypittelyä. Ryhmittelimme kerätyn aineiston eri osa-alueisiin aiheen mukaan, jonka jälkeen etsimme siellä esiintyviä yhteisiä aiheita eli teemoja. Tätä käymme läpi työssämme kohdassa 4.5. Teemoittelun jälkeen tyypitimme aineistoa eli etsimme teemojen sisältä näkemyksille yhteisiä ominaisuuksia ja muodostimme näiden perusteella aiheista yleistyksiä. Aloitimme siis siitä, että laitoimme samankaltaiset vastaukset yhteen, ja lähdimme sitten pohtimaan vastausten sisältöä tarkemmin. Lopuksi pyrimme tekemään sellaisia yleistyksiä analysoidun aineiston pohjalta, joiden pohjalta saimme konkreettisia suuntaviivoja kehittämistyöhömme.

3.5 Kyselytutkimuksen esittely

Kyselytutkimus on työkalu, jolla kerätään tietoa standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Kerätyn aineiston avulla pyritään kuvailemaan, vertailemaan ja selittämään erilaisia ilmiöitä (Hirsjärvi ym. 1997, 134.) Kyselytutkimuksen avulla on helppo kerätä laaja tutkimusaineisto. Standardoitu kyselylomakkeen käyttäminen säästää aikaa, sillä siihen voi laittaa useita kysymyksiä ja sillä tavoittaa helposti laajan joukon ihmisiä. Tutkija ei kuitenkaan voi saada kyselytutkimuksen avulla tietoa siitä, miten vakavasti vastaaja suhtautuu tutkimukseen. Vastaajien näkökulma esimerkiksi vastausvaihtoehtojen tarkoituksenmukaisuuteen ei myöskään tule tutkijan tietoon. Myös kato eli kyselyyn vastaamattomuus nousee joidenkin kyselytutkimusten ongelmaksi. (Sama, 197.)

Huomasimme joissain vastauksissa juuri sitä, että osa vastaajista ei suhtautunut kyselytutkimukseen kovinkaan vakavasti. Lisäksi erityisesti musiikkipedagogiopiskelijoille sekä ainedidaktiikan opettajille suunnatut kyselyt kärsivät vastauskadosta.

Halusimme saada kehittämisideoita Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulun toimintaan. Päädyimme käyttämään kyselytutkimusta tiedonhankinnan menetelmänä ja teimme neljä eri kyselylomaketta: Oulun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijoille, kuudelle Suomen eri ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskoulujen vastaavalle opettajalle, Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulu Johtosävelen oppilaille ja Oulun ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan opettajille suunnatut. Kaikissa kyselytutkimuksissa oli sekä avoimia kysymyksiä että monivalintakysymyksiä. Kyselyt toteutettiin Webropol-ohjelmalla. Tavoitimme kyselyihin vastanneet sähköpostin kautta. Kyselyt toteutettiin maaliskuussa 2019 ja vastaamisaikaa oli niihin kuukausi. Rajasimme vastaamisajan kuukauteen, jotta vastaajilla oli tarpeeksi aikaa vastata kyselyyn ja saimme mahdollisimman paljon vastauksia. Kyselyt tehtiin anonyymisti lukuun ottamatta musiikin harjoituskoulujen vastaaville opettajille lähetettyä kyselyä.

Kyselyt eivät olleet identtisiä keskenään, vaan niiden kysymykset oli suunniteltu siten, että jokaiselta kohderyhmältä saisi mahdollisimman hyödyllistä tietoa kehittämisenäkökulmaa varten. Kyselyt sisälsivät monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä.

4 VASTAUSTEN ANALYSOINTI

Tässä luvussa käsittelemme neljän eri kyselyn pohjalta saatuja vastauksia. Esittelemme ja analysoimme jokaisen kyselyn erikseen. Lopussa vertailemme kyselyiden vastauksia keskenään.

On tärkeää selvittää musiikin harjoituskoulun toimintaa kaikkien eri toimijoiden näkökulmasta – musiikkipedagogiopiskelijoiden, Johtosävelen oppilaiden, Oulun ammattikorkeakoulun ainedidaktiikan opettajien sekä muiden Suomen ammattikorkeakoulujen opetusharjoittelusta vastaavien opettajien kannalta. Jos saamme eri näkökulmista musiikin harjoituskoulun toimintaan osallistuvien kesken samankaltaisia vastauksia, voidaan niistä päätellä koettujen asioiden olevan yleistettävissä.

Kysymyspohjat on liitetty tähän opinnäytetyöhön liitteiksi. Haimme jokaiseen kyselyyn tutkimusluvat, sillä kerätessä tietoa ammattikorkeakoulun opiskelijoista tai henkilöstöstä on siihen haettava aina lupa. Ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaavien opettajien kyselyyn jouduimme hakemaan jokaiselta ammattikorkeakoululta erikseen tutkimusluvan.

Kyselyiden vastausprosentteja vertaillessa on otettava huomioon, että musiikkipedagogiopiskelijoiden suhteellisen pieni vastausprosentti 9 % johtuu osittain siitä, että kysely lähetettiin suurelle 133 henkilöä käsittävälle ryhmälle. Verrattuna muiden kyselyiden vastausprosentteihin – ainedidaktiikan opettajat 36 %, ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaavat opettajat 68 % ja Johtosävelen oppilaat 25 % – luku näyttää huonolta. Todellisuudessa muut kyselyt lähetettiin huomattavasti pienemmille ryhmille, jolloin suhteellisesti pienemmällä vastaajamäärällä saa paremman vastausprosentin. Kyselyihin vastasi yhteensä 12 musiikkipedagogiopiskelijaa, kuusi ainedidaktiikan opettajaa, neljä ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaavaa opettajaa ja 19 musiikin harjoitusoppilasta. Vastauskato heikentää kyselyn yleispätevyyttä ja luotettavuutta. Kysely antaa kuitenkin viitteitä siitä, mihin asioihin musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittämisessä tulisi tarttua.

4.1 Musiikin harjoitusoppilaat

Kysely lähetettiin yhteensä 76 harjoitusoppilaalle. Kysely on liitteenä opinnäytetyössä (liite 1). Vastauksia saimme yhteensä 19, jolloin vastausprosentti oli 25 %. Ensimmäisessä kysymyksessä

selvitettiin sitä, minkä instrumentin opetukseen vastaaja osallistui. Kyselyyn vastanneista 11 oli klassisen laulun harjoitusoppilaita, kolme pop-jazz-laulun harjoitusoppilaita, kolme klassisen pianon harjoitusoppilaita, yksi urkujen soiton harjoitusoppilas ja yksi pop-jazz-kitaran harjoitusoppilas. Muiden instrumenttien harjoitusoppilailta ei saatu vastauksia.

Parhaiten edustettuina oli siis klassisen laulun harjoitusoppilaat. Toiseksi eniten vastasivat pop-jazz-laulun ja klassisen pianon harjoitusoppilaat. Kaikkien instrumenttien harjoitusoppilaita ei tavoitettu kyselyllä. Syitä tähän voi olla useampia, mutta esimerkiksi osa musiikin harjoitusoppilaita on alaikäisiä, jolloin vanhempi on joko vastannut lapsensa puolesta kyselyyn tai jättänyt kokonaan vastaamatta. Vastaukset painottuvat vahvasti lauluun, joten vastaukset eivät välttämättä päde kaikkiin instrumentteihin.

Toisessa kysymyksessä kartoitettiin, montako vuotta vastaaja on ollut harjoitusoppilaana. Kyselytutkimukseen vastanneista harjoitusoppilasta yli puolet olivat olleet harjoitusoppilaana 0–1 vuotta, toiseksi eniten vastasivat 2–3 vuotta harjoitusoppilaana olleet ja saimmepa myös kaksi vastausta harjoitusoppilailta, jotka olivat olleet 3–4 vuotta harjoitusoppilaana. Saimme kyselyymme siis eniten vastauksia niiltä, jotka olivat olleet vähiten aikaa harjoitusoppilaana.

Kolmas kysymys koski sitä, mitkä asiat toimivat hyvin musiikin harjoituskoulussa. Hyviksi ja toimiviksi käytännöiksi nousivat esille tuntien sopimisen ja opetuksen joustavuus sekä opetuksen hyvä laatu. Lisäksi edullinen hinta ja ohjaustunnit nähtiin erityisen hyvänä asiana.

Joustavuus tuntien sopimisessa ja opetuksessa oli vastausten perusteella erityisen toimivaa. Aikataulut ovat musiikin harjoituskoulussa joustavat ja tunnit hyvin sovittavissa opettajan kanssa. Myös opetuksen laatua keuhuttiin monessa vastauksessa. Opetusta kuvaillaan hyväksi, laadukkaaksi ja asiantuntevaksi, sekä ilmapiiriä kuvaillaan esimerkiksi oppimismyönteiseksi. ”Harjoitusopettajat toimivat ammatillisesti, kannustavasti, voimaannuttavasti ja inhimillisesti.” Ohjaustuntien toimivuutta keuhuttiin myös muutamassa vastauksessa. Ohjaustuntien koetaan tuovan vankempaa asiantuntemusta opetukseen ja opettamisen opettaminen koetaan mielenkiintoiseksi. Ohjaavien opettajien eli ainedidaktiikan opettajien ammattitaitoa keuhuttiin myös vastauksissa. Lisäksi musiikin harjoituskoulun lukukausimaksu koettiin sopivan hintaiseksi ja edulliseksi. Lisäksi vastauksissa kävi ilmi, että Kotkantien tiloja pidetään ”loistavina” ja sijainti musiikin harjoituskoululle on hyvä. Myös tiedottamista keuhuttiin ja yhdessä vastauksessa todettiin jopa, että kaikki on toiminut hyvin.

Neljännessä kysymyksessä pyydettiin arvioimaan yhteydenpidon sujuvuutta musiikin harjoituskoulun kanssa. Yhteydenpitoa musiikin harjoituskoulun kanssa pyydettiin arvioimaan asteikolla huono – kohtalainen – tyydyttävä – hyvä – erinomainen. Enemmistö arvioi yhteydenpidon hyväksi ja toiseksi eniten ääniä sai erinomainen. Muutama vastaaja arvioi yhteydenpidon musiikin harjoituskoulun kanssa kohtalaiseksi. Kukaan ei arvioinut yhteydenpitoa huonoksi tai tyydyttäväksi.

Viidennessä kysymyksessä kysyttiin parannusehdotuksia yhteydenpitoon ja viestintään musiikin harjoituskoulun kanssa. Kävi ilmi, että osa kokee tarvetta yhteydenpidon parantamiselle ja selkeämpää tiedottamista esimerkiksi nettisivujen kautta. Osassa vastauksissa taas ei joko keksitty parannettavaa yhteydenpitoon liittyen tai koettiin, että parannettavaa ei ole.

Kommunikaatiota toivottiin lisättävän harjoituskoulun ja harjoitusoppilaiden välille sekä selkeämpiä ohjeita harjoitusoppilaaksi ilmoittautumiseen. Toivottiin myös paremmin tietoa siitä, mihin voi olla yhteydessä musiikin harjoituskouluun liittyvissä asioissa, sekä kritisoitiin koelauluprosessia ja tiedonkulun hitautta. ”Jouduin odottamaan kauan, että sain soittotunneistani mitään tietoa”, kirjoittaa eräs vastaaja. Hänen piti olla itse useampaan kertaan yhteydessä musiikin harjoituskouluun saadakseen hakuprosessistaan tietoa. Musiikin harjoituskoulun hakuprosessiin ehdotettiin, että hakijan oma tila voisi näkyä tarkemmin nettisivuilla, niin että hakuprosessia pystyy seuraamaan paremmin.

Vastauksissa, joissa oltiin sitä mieltä, että parannettavaa ei ole, todettiin, että yhteydenpito musiikin harjoituskoulun kanssa on riittävää ja hyvää sellaisenaan. ”Yhteydenpito toimii hyvin, ainoa parannettava asia on oma asenne.” Lisäksi yhdessä vastauksessa kävi ilmi, ettei tarvetta yhteydenpidolle olisi ollenkaan.

Kuudennessa kysymyksessä kysyttiin, minkälaiseen ryhmämusisointiin vastaaja haluaisi osallistua. Ryhmämusisointiin liittyvät toiveet painottuvat vahvasti laulumusiikkiin, mikä johtuu siitä, että suurin osa vastaajista opiskeli joko klassista tai pop-jazz-laulua harjoitusoppilaana. Ryhmämusisointitoiveet olisivat voineet olla erilaiset, jos kaikista instrumenttiryhmistä olisi saatu saman verran vastauksia. Enemmistö vastaajista toivoi ryhmämusisointia kuoron, tai lauluyhtyeen, tai Liedin muodossa. Lisäksi eräs vastaaja toivoi bänditoimintaa ja yksi vastaajista toivoi, että joku porukka voisi kokoontua säännöllisesti ”vapaasti soittamaan”. Usea vastaaja koki myös, ettei kaipaa yhteismusisointia ollenkaan. Eräs vastaaja totesi, ettei osaa vastata lapsensa puolesta kysymykseen, toinen koki oman aikataulunsa estävän yhteismusisoinnin.

Seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin, onko vastaaja päässyt esiintymään harjoituskoulun toiminnassa ja jos ei, niin olisiko halukkuutta ollut esiintymiselle. Kukaan kyselyyn vastanneista ei ollut päässyt esiintymään musiikin harjoituskoulun puitteissa. Vastauksissa kävi ilmi että esiintymiseen ei ole joko tarjottu mahdollisuutta tai esiintymisestä ei ole ollut puhetta. Moni vastaaja ei kokenut olevansa vielä valmis esiintymään. Vastauksia yhdistää se, että vastaajat kokevat olevansa vasta-alkajia ja että esiintyminen ei ole heidän mielestään sen takia vielä ajankohtaista tai että valmiuksia ei ole vielä esiintymiseen. Harjoitusoppilaat, jotka eivät olleet olleet vielä pitkään musiikin harjoituskoulussa, eivät myöskään kaivanneet välttämättä esiintymismahdollisuuksia. Vastaajista iso osa koki, ettei halua esiintyä ylipäänsä. Joko vastaajat eivät olleet kiinnostuneita esiintymisestä, saivat muilla tahoilla esiintymistilaisuuksia tarpeeksi tai kokivat, ettei esiintymishaluja ole. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että se, että ei ole päässyt esiintymään, ei ole niin tärkeää. Osassa vastauksissa kävi kuitenkin selkeästi ilmi, että vastaaja haluaisi esiintyä tilaisuuden sattuessa kohdalle. Osa vastaajista halusi esiintyä mielellään.

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin kehitysideoita tai toiveita soittotunteihin tai harjoituskoulun toimintaan liittyen. Kävi ilmi, että moni ei keksinyt kehitettävää soittotunteihin tai musiikin harjoituskoulun toimintaan. Muutamassa vastauksessa toivottiin laulutuntien rakenteeseen muutoksia, sillä äänenavaukset koettiin liian pitkinä. Lisäksi toivottiin mahdollisuutta harjoitella lauluja säästävän kanssa, sekä yhdessä vastauksessa toivottiin aktiivisempaa otetta tuntien pitämiseen: ”Monia viikkoja menee ilman tuntia”. Myös ohjausopetusta toivottiin enemmän ja säännöllisemmin sekä tuntien varaamista ajoissa. ”Minulla ei ole ollut yhtään ohjaavan opettajan läsnä ollessa olevaa tuntia tänä kautena 18–19.”

Toiveita esitettiin siitä, että musiikin harjoituskoulun nettisivuista tehtäisiin selkeämmät. Musiikin harjoituskoulun edulliset lukukausimaksut saivat kehuja. Yhdessä vastauksessa pohdittiin tulevan kampusmuuton vaikutuksia musiikin harjoituskoulun toimintaan. Kaukovainio, missä musiikin harjoituskoulu tällä hetkellä sijaitsee, oli kyseisen vastaajan mielestä helpomman matkan päässä kuin Linnanmaa, jonne osa Oulun ammattikorkeakoulun kampuksista muuttaa vuonna 2020.

4.2 Musiikkipedagogiopiskelijat

Kysely lähetettiin 133:lle Oulun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijalle ja saimme kyselyyn 12 vastausta. Vastausprosentti oli 9 %. Kysely on liitteenä opinnäytetyössä (liite 2).

Ensimmäinen kysymys käsitteli mahdollista yhteismusisointiopetuksen järjestämistä Oulun ammatikorkeakoulun musiikin harjoituskoulussa. Kysymyksessä selvitettiin sitä, kuinka usein musiikkipedagogiopiskelijoiden mielestä yhteismusisointia voisi järjestää. Suuri osa vastanneista oli sitä mieltä, että sitä voisi olla kerran kuukaudessa. Myös periodityyppistä järjestämistä ehdotettiin. Sen lisäksi ehdotettiin sen järjestämistä esimerkiksi kerran viikossa ja kolme kertaa lukukaudessa. Kuukaan vastanneista ei vastustanut yhteismusisoinnin tarjoamismahdollisuutta. Voidaan siis olettaa, että musiikkipedagogiopiskelijat olisivat kiinnostuneita harjoittelemaan yhteismusisoinnin ohjaamista.

Kysymyksessä kysyttiin myös, minkälaisia kokoonpanoja yhteismusisoinnissa tarjottaisiin. Kolme vastanneista oli sitä mieltä, että yhteismusisointi voisi olla duotoimintaa ja kahden vastanneen mukaan se voisi olla bänditoimintaa. Myös ensemble-, kuoro- ja lauluyhtye toiminta mainittiin kolmeen kertaan. Sen lisäksi toivottiin lied-pareja ja kamarimusiikkikokoonpanoja, joissa eri instrumentteja keskenään. Vastausten perusteella yhteismusisointikokoonpanot voisivat olla erilaisia riippuen instrumentista: pop-jazz-puolen soittajille bänditoiminta olisi varmasti toimivin ja klassisella puolella kokoonpanoja voisi olla niin duo- kuin kuorotoimintanakin.

Vastauksista ilmeni myös muita hyviä huomioita yhteismusisoinnista: kahdessa vastauksessa mainittiin, että oppilaille tulisi olla aikaa harjoitella yhteismusisointikappaleita, joten siksi sitä tulisi tarjota kerran kuukaudessa tai periodeittain. Yksi vastaajista toivoi, että soitettavat kappaleet olisivat helppoja ja että yhteismusisointi olisi matalan kynnyksen toimintaa. Hyvä huomio oli myös, että soittajat olisivat samanarvoisia keskenään eli ei niin, että toinen on säestäjä ja toinen solisti.

Vastauksista ilmeni myös yhteissoiton haasteita: bändisoitossa epäsuhtaisuus instrumenttien määrässä ja se, että koettiin yhteismusisoinnin vaativan soittajalta valmiuksia esimerkiksi nuotintaitoa, jonka vuoksi yhteissoitto ei sovi kaikille oppilaille. Vastaaja, joka nosti esille bänditoimintaan liittyvän haasteen, ehdotti, että musiikkipedagogiopiskelijat eli harjoituskoulun opettajat voisivat korvata puuttuvia soittajia bänditoiminnassa. Voidaan siis todeta, että yhteismusisoinnin tulee olla vapaaehtoista ja kokoonpanojen tulee riippua siitä, mitä instrumentteja kokoonpanoissa on.

Toinen kysymys käsitteli sitä, mitä aiheita musiikin harjoituskoulun opettajien kokouksessa tulisi käsitellä. Sekä yhteismusisointia että oppilaskonserttia toivottiin käsiteltävän eniten. Myös opetussuunnitelmaa toivottiin käytävän läpi. Muita vastauksista nousseita teemoja oli käytännön asiat, esimerkiksi aikataulut, kokemukset harjoituskoulun toiminnasta, ohjeet tilojen varaamiseen ja

ohjeet opetusharjoittelun suorittamiseen. Vastausten perusteella voidaan siis päätellä, että kokouksissa olisi tärkeää käsitellä käytännön asioita ja erityisesti sitä, jos toimintaan on tulossa jotain uutta tai muutoksia.

Kolmannessa kysymyksessä haettiin musiikkipedagogiopiskelijoilta kehittämisideoita musiikin harjoituskoulun toimintaan. Sekä yhteismusisointimahdollisuutta että opettajankokouksia ja muutenkin yhteistyötä opettajien välille toivottiin useassa vastauksessa. Paljon vastauksia sai myös esiintymismahdollisuuksien ja konserttien järjestäminen harjoituskoulun oppilaille. Voidaan siis olettaa, että musiikkipedagogiopiskelijat ovat hyvin kiinnostuneita sekä ohjaamaan yhteismusisointia että valmistamaan oppilaitaan konsertteihin.

Yllättävää vastauksissa oli se, että musiikin teoriaopetuksen mahdollistamista ehdotettiin monessa vastauksessa. Kahden vastauksen mukaan harjoituskoulussa opettamisesta pitäisi saada palkkaa, jotta se olisi enemmän työelämän kaltaista. Kaksi vastanneista toivoi, että luokkavarauksjärjestelmä olisi toimivampi.

Harjoituskoulutoiminnan kehittämisessä nähtiin kahdessa vastauksessa myös haasteita: opetusharjoittelun tavoitteena on se, että musiikkipedagogiopiskelija harjoittelee harjoitusoppilaan opettamista. Neljännen vuoden työelämäharjoitteluviikolla opiskelija pääsee tutustumaan musiikkioppilaitoksen toimintaan. Tarvetta työelämäkaltaisemmalle opetusharjoittelulle ei siis ole. Vastauksessa nähtiin haasteena myös mahdollisen rehtorin palkkaaminen ja hänen toimenkuvansa. Toisessa vastauksessa haasteeksi nousi se, että harjoituskoulu ei ole täysin työpaikan kaltainen paikka vaan matalan kynnyksen harjoituskoulu, jossa opiskelijat opettelevat opettamaan. Harjoituskoulussa ei myöskään tarjoa taiteen perusopetuksen mukaista opetusta, joten laajamittaiset opinnot tutkintoihin, kamarimusiikkeineen ja teoriaopintoihin voisivat olla monille liian aikaa vievää.

Neljännessä kysymyksessä käsiteltiin Johtosävelen rinnalle mahdollisesti perustettavaa toista musiikkikoulua, jossa musiikkipedagogiopiskelijat työskentelisivät. Kysymyksessä selvitettiin, olisivatko musiikkipedagogiopiskelijat kiinnostuneita työskentelemään musiikkikoulussa ja minkälaista korvausta he toivoisivat saavansa opetuksesta.

Kahdeksan kahdestatoista vastaajasta oli kiinnostunut työskentelemään Johtosävelen rinnalle mahdollisesti perustettavassa musiikkikoulussa. Yksi kyllä- vastanneista oli halukas työskentelemään, jos se olisi osa opetusharjoittelua. Neljä vastanneista ei kertonut halukkuudestaan työskennellä, mutta ei myöskään vastannut, ettei haluaisi työskennellä musiikkikoulussa.

Vastanneiden ehdottamat korvaushinnat pyörivät 10–30 euron välissä riippuen tunnin kestosta. Eniten ehdotettiin, että 30 min tunnista saisi korvaukseksi 15 euroa ja 45 minuutista saisi 20 euroa. Seuraavaksi eniten ehdotettiin, että korvaukseksi saisi 30 minuutista 20 euroa ja 45 minuutista 25 euroa. Sen lisäksi ehdotettiin, että korvaus olisi 30 minuutille 10 euroa ja 45 minuutille 15 euroa ja että yhden oppitunnin korvaus olisi +- 15 euroa ja että 60 minuutista saisi 25 euroa.

Viidennen kysymyksen tavoitteena oli saada mahdollisia teemaideoita oppilaskonsertteihin. Kuu-desta vastauksesta selvisi, että joulukonsertin teemaksi riittää joulu ja jouluun liittyvät kappaleet. Yksi vastannut oli sen sijaan sitä mieltä, että joulukonsertin teema ei tarvitse olla joulu, vaan se voi olla myös syyslukukauden päätöskonsertti. Myös kevätkonsertin teemaksi kuusi vastanneista ehdotti kevättä. Yksi vastaajista tarkensi myös, että kevätteeman voisi rajata johonkin kevääseen liittyvään asiaan kuten aurinkoon. Kaksi vastanneista ehdotti poikkitaiteellista konserttiteemaa: klassista ja pop-jazz-musiikkia sekaisin. Kaksi vastanneista oli sitä mieltä, ettei konserttien teemaa tarvitse rajata. Toinen heistä perusteli vastauksen niin, että ohjelmiston rajaaminen teemalla aiheuttaa vaikeutta löytää kappaleita ja toinen vastanneista perusteli, ettei pop-jazz-puolella tarvitse olla konsertille teemaa. Kaksi vastanneista ehdotti syksyteemaa. Myös eläinaiheinen konsertti sai kaksi ehdotusta. Toinen vastanneista tarkensi vielä, että pienet oppilaat voisivat ottaa eläinkonserttiin oman pehmolelun mukaan. Teemoiksi ehdotettiin myös lastenlaulukonserttia, satukonserttia (tarinan ympärille musiikkia), soitinkarusellia (eri instrumentit esittäytyvät), tietyn säveltäjän kappaleita, tietyn maan kappaleita, erilaisten kansallisten tai kansainvälisten merkkitapahtumien teemoja, elokuvamusiikkia, hauskoja teemoja, monen ikäisille sopivia teemoja, eri kielisiä kappaleita ja eri aikakausien kappaleita. Yksi vastanneista ei osannut ehdottaa konserteille teemaa.

Kuudennen kysymyksen tavoitteena oli selvittää, oliko vastanneilla jotain muuta kommentoitavaa harjoituskouluun ja sen kehittämiseen liittyen. Kuusi vastanneista oli sitä mieltä, että toiminnan kehittäminen on hyvä asia. Yksi vastanneista perusteli kehittämisen positiivisuutta sillä, että on hyvä, että toiminnasta tehdään säännönmukaisempaa ja toimivampaa. Yksi vastanneista tarkensi vastaustaan perustelemalla, että hänen mielestään laulunopettajakoulutuksen pitäisikin keskittyä pääasiassa opettamiseen, ei B-tutkinnon tekemiseen. Yksi vastanneista tarkensi vastaustaan sillä, että hänen mielestään kehittämistyössä tulee ottaa mallia monista muista aloista, joilla laadukasta palvelua saa halpaan hintaan oppilastyönä.

Kaksi vastanneista toivoi parempaa informaatiota harjoituskoulussa. Toinen vastanneista toivoi jonkinlaista palaveria pedagogiopiskelijoiden ja opettajien välillä aina lukukauden vaihteessa. Yksi vastanneista toivoi aikatauluasioita selkeämmiksi. Toimintaa toivottiin myös selkeämmäksi ja johdonmukaisemmaksi. Kaksi vastanneista toivoi musiikin harjoituskouluun tutkintojen suorittamis mahdollisuutta. Muita vastauksissa mainittuja asioita oli, että toimintaan toivottiin monipuolisesti mahdollisuuksia opetella opettamista (kamarimusiikki, ryhmäopetus, matinean juontaminen) ja harjoituskoululle toivottiin aukioloaikoja. Yksi vastanneista nosti esiin huolen siitä, että harjoituskoulun toiminnan kehittäminen tekee toiminnasta "sirkusta/perseilyä/liian vaikeaa".

Vastausten perusteella musiikkipedagogiopiskelijat ovat tyytyväisiä siihen, että musiikin harjoituskoulun toimintaa kehitetään. He kaipaavat lisää yhteistyötä eri tahojen välille ja informaation toivotaan kulkevan paremmin.

4.3 Ainedidaktiikan opettajat

Ainedidaktiikan opettajille eli opetusharjoittelun ohjaaville opettajille suunnattuun kyselyyn vastasi kuusi opettajaa. Kysely lähetettiin 16 opettajalle ja saimme kuusi vastausta kyselyyn, joten vastausprosentti oli noin 38 %. Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin yhteismusisointiin liittyviä asioita. Ensimmäiseksi selvitettiin kuinka usein yhteismusisointia voisi järjestää. Kaksi vastanneista oli sitä mieltä, että yhteismusisointia voisi järjestää kerran viikossa. Yhteismusisoinnin määräksi ehdotettiin myös, että sitä tarjottaisiin 10–15 tuntia ryhmäopetusta opiskelijaa kohti, kolmen viikon välein ja kahdesta kolmeen intensiivistä kertaa per lukukausi. Yksi vastanneista oli sitä mieltä, että yhteismusisoinnin tarjonnan määrä riippuu siitä, miten se toteutetaan: onko se osana ainedidaktiikkaa vai oma opintojaksonsa.

Kysymyksestä selvisi myös muita yhteismusisointiin liittyviä asioita. Yksi vastanneista oli sitä mieltä, että olisi parempi, jos ryhmäopetus olisi oma opintojaksonsa eikä söisi tunteja ainedidaktiikasta. Yksi vastanneista ehdotti, että yhteismusisoinnin ohjauksen voisi järjestää kahden opettajan yhteistyönä, tiimityöskentelynä. Yksi vastanneista oli sitä mieltä, että opetuksen ohjausta tulisi olla kerran kuukaudessa. Vastauksista nousi esille myös se, että ryhmän opettamiseen liittyviä pedagogisia taitoja voisi harjoitella tai opiskella myös oman instrumentin didaktiikan tunneilla. Kysymyksestä selvisi myös, että yhteismusisoinnin ohjaus on pop-jazz-musiikin opiskelijoille jo osana ainedidaktiikkaa. Yksi vastanneista koki, että yhteismusisoinnin tarjoamisella voisi ehkä mahdollistaa

soitonopetuksen jatkumisen, vaikka yksilöopetus ei ehkä onnistuisikaan juuri sinä lukukautena. Vastauksista voidaan päätellä, että ainedidaktiikan opettajilla ei ole yhtenäistä mielipidettä siitä, kuinka usein yhteismusisointia voisi tarjota. Vastausten perusteella yhteismusisointiin ja sen ohjaukseen liittyy myös haasteita: mihin tunnit sisältyvät ja kuinka paljon opiskelijat tarvitsevat ohjausta.

Toisessa kysymyksessä selvitettiin sitä, miten musiikin harjoituskoulun viestintää voisi parantaa. Kaksi vastanneista ehdotti sähköpostia. Muiksi viestintäkanaviksi ehdotettiin omaa intraa, johon pääsee Oivasta ja Heimosta tunnuksilla, Facebookia, WhatsAppia, omia kotisivuja sekä aktiivisesti toimivaa opettajaopiskelijatiimiä, joka esimerkiksi koordinoi, organisoii, tiedottaa ja kehittää toimintaa. Tiimissä toimiessaan opiskelijat sitoutuvat tehtäväänsä tietyksi ajaksi ja voisivat työllään esimerkiksi suorittaa profiiliin soveltuvia opintojaksoja. Sen lisäksi ehdotettiin infotilaisuuksia, ideointipalavereita ja keskustelua. Kaksi vastanneista ei osannut antaa kehittämisideoita viestintään.

Ainedidaktiikan opettajilta kysyttiin miten heidän mielestään harjoituskoulun toimintaa voisi kehittää, jotta se olisi enemmän työelämän kaltaista. Vastauksissa yhteismusisoinnin mahdollistaminen mainittiin kaksi kertaa. Yhdessä vastauksessa toivottiin musiikin harjoituskoululle opettaja-opiskelijatiimiä. Vastauksessa sen toimintaa tarkennettiin: tiimissä olisi hyvä olla eri musiikkityylien ja instrumenttien edustajia. Tiimi voisi esimerkiksi kerätä opiskelijoilta tietoa ja kysymyksiä opettamisen haasteista. Näitä kysymyksiä voitaisiin purkaa ohjaavan opettajan kanssa esimerkiksi didaktiikan tunneilla ryhmässä, jotta kaikki pääsevät kuulemaan, keskustelemaan ja ratkomaan esiin tulleita haasteita. Vastauksen mukaan tällainen toiminta antaisi tietoa pedagogisten taitojen kehittämistarpeista, tekisi opettamisen prosesseista läpinäkyvämpiä ja tukisi yhteisöllisen toiminnan kehittymistä opettajien keskuudessa (myös yli musiikin genererajojen).

Toimintaan toivottiin myös aktiivista opettajakuntaa, infoiltoja, konsertteja, toimintasuunnitelmaa, opettajankokouksia ja toiminnanohjaajaa, jonka vastuulla olisi esimerkiksi toiminnan kehittäminen. Myös yhteistyötä eri instrumenttien välille toivottiin. Vastauksen mukaan yhteistyö eri instrumenttien välillä tekisi toiminnasta enemmän työelämäkaltaista, koska silloin oltaisiin tietoisia siitä mitä muutkin tekevät ja olisi mahdollista yhdistää harjoituskoulun eri instrumenttien toimintamalleja. Muita vastauksista esille tulleita asioita oli esimerkiksi se, että harjoituskoulun toiminta on tällä hetkellä sidottu opetusresursseihin ja että "henkilökunta" vaihtuu sitä mukaa, kun ihmiset valmistuvat. Vastauksen mukaan tähän täytyisi sijoittaa opettajien resurssia enemmän, ja opiskelijoiden pitäisi saada jonkinlaista kompensatiota kaikesta ylimääräisestä työstä, jota harjoituskoulun

täysimittainen toiminta varmasti aiheuttaa, esim. mahdollisuutta antaa maksullisia yksityistunteja niille oppilaille, jotka eivät mahdu pedagogiopetukseen mukaan. Kaksi vastanneista ei osannut sanoa, miten harjoituskoulun toimintaa voisi kehittää, jotta se olisi enemmän työelämän kaltaista. Vastauksista voidaan päätellä, että ainedidaktiikan opettajat toivovat musiikin harjoituskoulun toimintaan parempaa informaation kulkua ja enemmän yhteistyötä musiikkipedagogiopiskelijoiden välille.

Neljännessä kysymyksessä selvitettiin ohjaavilta opettajilta sitä, mihin asioihin toiminnan kehittäjien tulisi puuttua. Kahdessa vastauksessa haluttiin toimintaan selkeyttä ja sääntöjä. Toimintamalleja toivottiin vakinaistettavan. Vastauksissa toivottiin myös hyvää ja aktiivista toimintasuunnitelmaa, opiskelijoiden aktivoimista, innostavien konserttien järjestämistä harjoituskoulun oppilaille, näkyvyyden laajentamista ja sitä, että opettaja- opiskelijoille annettaisiin riittävästi tukea. Vastauksista nousi esiin myös se, että didaktiikan toimintamalleja voisi yhtenäistää, jotta tasa-arvo opiskelussa toteutuisi. Eri instrumentit voisivat tehdä enemmän yhteistyötä, jotta ohjaavat opettajat ja opiskelijat olisivat tietoisia toistenkin tekemisistä. Yhdessä vastauksessa korostettiin myös, että myös muiden kuin oman soitinryhmän opetuksen kuunteleminen on hyödyllistä ja tärkeää.

Vastauksista voidaan päätellä, että ainedidaktiikan opettajat toivovat musiikin harjoituskoulun toimintaan selkeyttä ja monipuolisuutta esimerkiksi konserttien ja yhteismusisoinnin mahdollistamisen tapaan.

Viidennessä kysymyksessä selvitettiin, oliko ainedidaktiikan opettajilla jotain muuta kommentoitavaa musiikin harjoituskoulun toimintaan tai sen kehittämiseen. Suurin osa vastanneista oli tyytyväisiä siihen, että toimintaa kehitetään. Yksi vastanneista toivoi, että ainedidaktiikan opettajat saisivat lisää opetusresursseja opetusharjoittelua varten. Hänen mielestään oli hämmästyttävää, miten vähän niin opettajat kuin opiskelijatkin ovat tietoisia Oivassa olevista ohjeista ainedidaktiikan järjestämisestä. Yhdessä vastauksessa mainittiin myös, että yhteismusisoinnilla voisi mahdollistaa sen, että harjoitusoppilaiden musiikkiharrastus jatkuisi, vaikka yksilötunnit loppuisivatkin. Hän näki tämän seikan hyvin tärkeänä. Vastaaaja toivoi, että toimintaa kehitetään, sillä hänen näkemyksensä mukaan tulevaisuudessa opetus saattaa olla hyvin erilaista kuin viime vuosikymmeninä. Vastajaan mielestä harjoituskoulun toiminnan avulla opetusta voisi laajentaa ja rikastuttaa paljon. Hänen vastauksensa mukaan systeemi vain pitäisi saada toimimaan niin, että se ei myöskään uuvuta opiskelijaa. Hänen mielestään yksilöopetus täytyy säilyttää tärkeänä osana instrumenttiopettajan opintoja. Vastauksessa ehdotettiin, että musiikin harjoituskoulu tekisi yhteistyötä esimerkiksi konservatorion

tai muiden musiikkikoulujen kanssa. Vastauksista voidaan päätellä, että ainedidaktiikan opettajat ovat tyytyväisiä siihen, että musiikin harjoituskoulun toimintaa kehitetään.

4.4 Ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelun vastuopettajat

Lähetimme kyselyn musiikin harjoituskoulun toiminnasta kuudelle musiikin harjoituskoulun käytännöistä vastaavalle opettajalle, jotka työskentelivät eri ammattikorkeakouluissa ympäri Suomea. Kyselyyn vastasivat Oulun ammattikorkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakoulun, Turun ammattikorkeakoulun sekä Metropolia-ammattikorkeakoulun vastuopettajat. Kysely lähetettiin lisäksi Savonia-ammattikorkeakoululle sekä Jyväskylän ammattikorkeakoululle. Vastausprosentti kyselyyn oli siis 66,7 %.

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin, minkä tahon ylläpitämä musiikin harjoituskoulu on. Musiikin harjoituskoulu on eri ammattikorkeakouluissa eri tahojen ylläpitämä. Turun ammattikorkeakoulussa palvelutoiminta ylläpitää musiikin harjoituskoulua, Tampereen ammattikorkeakoulussa musiikin harjoitusoppilaat ovat TAMK EDU:n eli täydennyskoulutuksen ja myytävien palveluiden alaisuudessa. Oulun ammattikorkeakoulussa musiikin harjoituskoulu on avoimen ammattikorkeakoulun ylläpitämä ja Metropolia-ammattikorkeakoulussa musiikin harjoituskoulua ylläpitää Metropolian Kulttuuripalvelut ja musiikki -osaamisalue. Tapoja järjestää musiikin harjoituskoulun toimintaa on siis useita.

Toisessa kysymyksessä kysyttiin, miten lukukausimaksut on määritelty. Lukukausimaksujen suuruus riippuu ammattikorkeakoulusta. Turun ammattikorkeakoulussa on määritelty lukukausimaksut vertaamalla niitä esimerkiksi musiikkiopistojen lukukausimaksuihin ja pidetty lukukausimaksut selvästi edullisempina. Tampereen ammattikorkeakoulussa lukukausimaksut on porrastettu opetusmäärän mukaan, Oulun ammattikorkeakoulussa lukukausimaksut määräytyvät avoimen ammattikorkeakoulun opintopisteiden hinnaston mukaan ja Metropolia-ammattikorkeakoulussa lukukausimaksut on määritelty niin, että niistä ei tule voittoa, mutta niillä pystytään kattamaan suuri osa ohjauksesta.

Tällä hetkellä Turun ammattikorkeakoulussa harjoitusoppilaan opinnot maksavat lukuvuodessa 150 euroa, joka sisältää arvonlisäveron (Turun ammattikorkeakoulu 2019, viitattu 10.6.2019). Turun ammattikorkeakoulussa nousee esille aika ajoin lukukausimaksujen korottaminen, mutta harjoituskoulun hinnat on haluttu pitää selvästi edullisempina kuin esimerkiksi musiikkiopistot.

Tampereen ammattikorkeakoulussa lukuvuosimaksu riippuu opetusmäärästä ja on 125–600 euroa: 10 x 30 min = 125 euroa, 30 x 60 min = 600 euroa, 10 x 45 = 175 euroa. Opetusharjoittelua sisältyy musiikkipedagogin opintoihin Tampereen ammattikorkeakoulussa ensimmäisenä vuonna 10 x 30 min, toisena ja kolmantena vuonna 30 x 60 min ja viimeisenä vuonna 10 x 45min. Tampereen ammattikorkeakoulussa ollaan käynnistämässä ryhmäopetusta yksilöopetuksen rinnalle, mutta ryhmäopetukselle ei ole vielä määritelty hintaa. Kuoronjohtajaopiskelijat tekevät opetusharjoittelunsa olemassa olevissa kuoroissa, joista ei tule Tampereen ammattikorkeakoululle tuloja. Tampereen ammattikorkeakoulun musiikin opiskelijoille harjoitusoppilaan opinnot ovat ilmaiset.

Oulun ammattikorkeakoulussa musiikin harjoituskoulutoiminta siirtyi tammikuussa 2018 avoimen ammattikorkeakoulun alle ja tällä hetkellä yksi lukukausi (= kolme opintopistettä) maksaa 45 euroa ja kokonainen lukuvuosi maksaa 90 euroa. Avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettavista harjoitusoppilaan opinnoista kertyy lukukausittain kolme opintopistettä ja yhden opintopisteen hinta on Oulun ammattikorkeakoulussa tällä hetkellä 15 euroa.

Metropolia-ammattikorkeakoulussa lukukausimaksu määräytyy opetustyyppin mukaan ja sisältää 100 euron suuruisen perusmaksun, johon lisätään opetuksen hinta. Yksilöopetus maksaa 120 euroa, instrumentin pienryhmäopetus 60 euroa ja ryhmäopetus, esimerkiksi musiikin perusteet, bändi tai lauluyhtye, maksaa 45 euroa. Yksi oppilas maksaa vain yhden perusmaksun lukukaudessa. Yksilöopetusta tarkastellessa lukukauden hinnaksi tulee Metropolia-ammattikorkeakoulussa 440 euroa. (Metropolia 2019, viitattu 10.6.2019.)

Vastanneiden kesken on eroavaisuuksia niin musiikin harjoituskoulun toiminnan järjestämisessä kuin lukukausimaksuissa. Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulun lukukausimaksut ovat huomattavasti edullisemmat kuin kolmessa muussa kyselyyn vastanneessa ammattikorkeakoulussa. Syy tähän on se, että musiikin harjoituskoulun toiminta on järjestetty avoimen ammattikorkeakoulun kautta, jolloin opintojen hinta määräytyy niistä saatavien opintopisteiden mukaan. Kolmannessa kysymyksessä kysimme, mitkä ovat toimivia käytäntöjä musiikin harjoituskoulun toiminnassa. Toimivia käytäntöjä löytyi esimerkiksi tuntikäytännöistä. Turun ammattikorkeakoulussa kaikki tietävät, kuinka monta ja kuinka pitkää soittotuntia lukuvuoden aikana kuuluu saada, ja Metropolia-ammattikorkeakoulussa opetuksessa toimiva konsepti on pienryhmäopetus. Tampereen ammattikorkeakoulussa opetusmäärien porrastaminen on tarkoituksenmukaista: ensimmäisen vuoden opetusharjoitteluun kuuluu 10 x 30 minuuttia opetusta ja se toimii hyvin, sillä siihen haetaan

lähinnä vasta-alkajia. 30 x 60 minuutin sekä 10 x 45 minuutin opetukseen on löytynyt suhteellisen hyvin harjoitusoppilaita korkeakoulu yhteisön sisältä, sillä lukukausimaksun hinta on puolet edullisempi korkeakouluopiskelijoille ja siitä voi saada myös opintopisteitä. Musiikin opiskelijoille harjoitusoppilaan opinnot ovat Tampereen ammattikorkeakoulussa ilmaiset. Tampereen ammattikorkeakoulussa korkeakoulujen välinen yhteistyö sekä yhteistyö kuorojen kanssa auttaa tarpeeksi edistyneiden harjoitusoppilaiden löytymiseen.

Hallinnollisista asioista toimiviksi mainittiin Turun ammattikorkeakoulussa se, että ainedidaktiikan opettajat hoitavat itsenäisesti omien instrumenttiansa toimintaa harjoituskoulussa, Metropolia-ammattikorkeakoulussa se, että jokaiselle haettavalle instrumentille on oma selkeä vastuulehtori ja Oulun ammattikorkeakoulussa se, että harjoitusoppilaiden laskutus hoidetaan avoimen ammattikorkeakoulun puolella. Toimivaksi käytännöksi nähtiin Metropolia-ammattikorkeakoulussa se, että musiikkipedagogiopiskelijat valitsevat itse oppilaansa opettajansa johdolla.

Toimiviksi käytännöiksi mainittiin sähköinen haku sekä Metropolia-ammattikorkeakoulussa että Oulun ammattikorkeakoulussa. Metropolia-ammattikorkeakoulussa harjoitusoppilaat ottavat myös oppilaspaiikkansa sitovasti vastaan sähköisellä lomakkeella. Oulun ammattikorkeakoulussa erityisen toimivaksi käytännöksi nähtiin se, että avoin ammattikorkeakoulu hoitaa hakulomakkeet ja sieltä löytyy reaaliaikainen tieto kaikista harjoituskoulun oppilaista yhteystietoineen. Avoin ammattikorkeakoulu huolehtii Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulun hakijasivuille toimivat hakukaavakkeet, sekä vastaa sähköisten hakukaavakkeiden ajanmukaisuudesta.

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin, mitkä ovat kehittämiskohteita harjoituskoulun toiminnassa ja miten kehittämistyötä tehdään. Turun ammattikorkeakoulussa kehittämiskohteena on yhtenäiset käytännöt ja toteutukset eri instrumenttien opetuksen välillä, sen mukaan mikä on tarpeellista. Lisäksi markkinointi koettiin kehittämiskohteeksi. Tampereen ammattikorkeakoulussa kehittämisen alla on yhteistyö eri orkestereiden kanssa, jotta pitkälle edenneitä oppilaita saisi myös sitä kautta. Musiikin harjoituskoulua halutaan laajentaa koskemaan kaikkea opetusharjoittelua instrumenttipedagogien lisäksi. Esimerkiksi säveltäjiä, kuoron- ja orkesterinjohtajia ja musiikin teorian opetusharjoittelua halutaan tuoda musiikin harjoituskoulun alle Tampereen ammattikorkeakoulussa.

Oulussa kehittämisen kohteena on ryhmämusisoinnin laajentaminen ja vakiinnuttaminen, kuten orkesteri-, bändi- ja kuorotoiminta. Musiikin harjoituskoululle halutaan toimiva ja aktiivinen opettajakunta, jolloin harjoituskoulussa voi harjoitella myös oikeita työelämässä tarvittavia yhteistyötaitoja.

Musiikin harjoituskoululle haluttiin hyvä ja perusteltu toimintasuunnitelma, sekä näkyvyyden ja arvostettavuuden lisääminen koettiin kehittämiskohteeksi. Oulussa koetaan myös, että harjoituskoulun haasteena on se, että kaikki halukkaat eivät pääse harjoitusoppilaaksi ja olisi hyvä löytää tapa saada sijoitettua enemmän halukkaita opiskelijoita harjoitusoppilaaksi.

Metropolia-ammattikorkeakoulussa harjoitusoppilaiden valintaprosessi koettiin kehittämiskohteeksi. ”Oppilasvalinnat tulevat jokaisesta instrumentista eri aikaan ja tiputellen, joten useampaan instrumenttiin hakenut hakija ei voi kovin helposti tietää mihin kaikkiin instrumentteihin hänet on valittu, eikä osaa näin ajoissa tehdä päätöstä oppilaspaikan vastaanottamisesta.” Osaan instrumenteista on vaikeampi saada harjoitusoppilaita kuin toisiin ja oppilastietojen löytäminen on välillä vaikeaa. Metropolia-ammattikorkeakoulussa koetaan, että musiikin harjoituskoulun hallinta on välillä haastavaa ja että selvityksestä musiikin harjoituskoulun hyvistä käytännöistä olisi mahdollisesti hyötyä.

Kehittämiskohteiksi nousi kyselyssä useampaan kertaan viestintä ja markkinointi esimerkiksi Turun ammattikorkeakoulussa ja Oulun ammattikorkeakoulussa. Musiikin harjoituskoulun kehittämistyötä tehdään eri tavoin. Turun ammattikorkeakoulussa kehittämistyötä tehdään esimerkiksi yhteisissä palavereissa. Tampereen ammattikorkeakoulussa kehittämistyössä on mukana myös lähiseudun musiikinopetusta tarjoavat tahot, joten yhteys työelämään säilyy koko ajan. Oulun ammattikorkeakoulussa musiikin harjoituskoulun kehittämistyössä on mukana musiikin harjoituskoulun vastaava opettaja sekä kaksi musiikin harjoituskoulun toiminnanohjaajaa, jotka tekevät harjoituskoulun kehittämistä sovittuun tuntimäärän puitteissa. Heidän vastuullaan on toimintasuunnitelma, opettajankokoukset, opetussuunnitelman työstäminen sekä konserttien ja infotilaisuuksien järjestäminen.

Viidennessä kysymyksessä kysimme, millä tavalla opiskelijat osallistuvat harjoituskoulun kehittämistyöhön. Opiskelijoita osallistetaan usealla tavalla ammattikorkeakouluissa musiikin harjoituskoulun kehittämistyöhön. Turussa kerätään vuosittain palautetta palautetilaisuudessa sekä palautetta kerätään musiikkipedagogiopiskelijoilta myös keskusteluissa ohjaavan opettajan kanssa. Tampereen ammattikorkeakoulussa opiskelijoita osallistetaan keräämällä palautetta ja kehittämisideoita. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus kehittää opetussisältöjä ja tapoja omilla aloillaan yhdessä pedagogiikkaopettajiensa kanssa. Tampereen ammattikorkeakoulussa nähdään, että harjoituskoululla on suuri mahdollisuus tuottaa uusia innovaatioita tulevien musiikkipedagogien kanssa. Tulevaisuuden työkenttä on paljon laajempi ja moninaisempi kuin heidän opettajillaan on ollut. Harjoituskoulussa voidaan ohjatusti kokeilla erilaisia tapoja ja sisältöjä, mutta vastuu tulisi

kuitenkin olla aina nimettynä jollekin. Oulun ammattikorkeakoulussa opiskelijoiden osallistaminen musiikin harjoituskoulun kehittämistyöhön on aloitettu ja opiskelijoille on lähetetty kysely toiminnan kehittämistä varten. Opiskelijoita yritetään innostaa mukaan ideoimaan musiikin harjoituskoulun suuntaviivoja ja heitä halutaan kuulla kehittämistyössä.

Kuudennessa kysymyksessä kysimme, onko muuta kommentoitavaa tai kerrottavaa musiikin harjoituskoulun toiminnasta. Useat olivat sitä mieltä, että harjoituskouluilla on tärkeä rooli musiikkipedagogin opetusharjoittelussa ja että harjoituskoulussa voidaan harjoitella ohjatusti työelämässä tarvittavia aiempaa monipuolisempia taitoja. Harjoituskoulun toiminnan kehittämisen kautta opiskelijoilla on mahdollisuus saada entistä laadukkaampaa työkokemusta.

4.5 Tulosten teemat

Kyselyissä oli kolme yhteistä teemaa, jotka nousivat vastauksissa keskiöön: viestintä, yhteismusiisointi ja esiintyminen. Sen vuoksi päätimme vertailla näihin teemoihin liittyviä vastauksia keskenään.

Kyselyiden vastausten perusteella voidaan päätellä, että suuri osa vastaajista on tyytyväisiä siihen, että musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaa kehitetään. Tämä asia käy ilmi erityisesti sekä musiikkipedagogiopiskelijoiden että ainedidaktiikan opettajien vastauksista. Erään ainedidaktiikan opettajan mukaan tulevaisuuden opetustyö saattaa olla hyvin erilaista kuin viime vuosikymmeninä, ja vastaajan mielestä harjoituskoulun toiminnan avulla opetusharjoittelua voisi laajentaa ja rikastuttaa paljon.

Myös ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaavien opettajien mielestä harjoituskouluilla on tärkeä rooli musiikkipedagogin opetusharjoittelussa. Heidänkin vastauksissaan nousi esille se, että harjoituskoulussa voidaan harjoitella ohjatusti työelämässä tarvittavia aiempaa monipuolisempia taitoja.

4.5.1 Viestintä

Musiikin harjoituskoulun tiedottaminen ja viestintä nousi esille useassa vastauksessa niin Johtosävelen oppilaiden, musiikkipedagogiopiskelijoiden, ainedidaktiikan opettajien kuin

ammattikorkeakoulujen musiikin alan opetusharjoittelusta vastaavien opettajien kesken. Sujuva viestintä on osa musiikin harjoituskoulun toimivuutta eli eri toimijoiden tiedonsaantia. Toimiva viestintä lisää myös tiedon saavutettavuutta Johtosävelen oppilaille tai oppilaaksi haluaville tai alaikäisten oppilaiden huoltajille.

Huomionarvoista on se, että enemmistö Johtosävelen oppilaista, eli musiikin harjoituskoulun asiakkaista arvioi yhteydenpidon musiikin harjoituskoulun kanssa hyväksi tai erinomaiseksi. Parannusehdotuksia heräsi selkeämmästä tiedottamisesta esimerkiksi nettisivujen kautta. Esimerkiksi selkeämmät ohjeet harjoitusoppilaaksi ilmoittautumiseen ja selkeämmät yhteystiedot Johtosävelen yhteyshenkilöihin nousivat esille.

Musiikkipedagogien vastauksissa tulivat ilmi myös tiedonkulun ongelmat ja sen parantamisen tarve. Vastauksista ilmeni toive, että musiikkipedagogiopiskelijoiden ja ainedidaktiikan opettajien kanssa järjestettäisiin aina lukukauden alussa yhteinen palaveri. Myös ainedidaktiikan opettajien vastauksista voi päätellä, että Johtosävelen tiedonkulku voisi toimia paremmin. Toimintaan toivottiin tasapuolisuutta, selkeyttä ja sääntöjä. Samansuuntaisia ideoita viestinnän parantamiseen musiikkipedagogiopiskelijoiden kanssa olivat ideointipalaverit ja keskustelun lisääminen. Opetusharjoittelusta vastaavien opettajien kyselyssä viestintä nousi kehittämiskohteeksi myös muutamassa vastauksessa.

Musiikin harjoituskoulun viestinnän parantaminen ja kommunikaation lisääminen musiikin harjoituskoulun ja harjoitusoppilaiden sekä ainedidaktiikan opettajien välille oli siis tarpeellista ja nousi täten tärkeäksi kehittämiskohteeksemme.

4.5.2 Yhteismusisointi

Yhteismusisoinnin teemat olivat läsnä kaikissa kyselyissämme kysymysasettelun vuoksi. Meillä oli tiedossa, että esimerkiksi Metropolia-ammattikorkeakoulussa ryhmämusisoinnin opettaminen on osa opetusharjoittelua ja kyselyn perusteella myös Tampereella aloitetaan syksyllä 2019 ryhmämusisoinnin opetus. Halusimme tietää minkälaisia toiveita ja tarpeita aiheeseen liittyä.

Johtosävelen oppilaiden vastausten toiveet ryhmämusisointiin liittyivät vahvasti laulumusiikkiin, mikä johtuu siitä, että suurin osa vastaajista opiskeli joko klassista tai pop-jazz-laulua. Enemmistö

vastaajista toivoi kuorotoimintaa, lauluyhtyettä tai lied-musisointia. Moni koki myös yksityistuntien riittävän musiikin harrastamiseen.

Musiikkipedagogiopiskelijoista kaikki olivat sitä mieltä, että yhteismusisoinnin tarjoaminen olisi hyvä asia. Suurin osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että yhtymusisointia voisi järjestää esimerkiksi kerran kuukaudessa, tai periodi-tyyppisesti jotta oppilaalla olisi aikaa harjoitella yhteismusisointikappaleita. Yhteismusisoinnin toteuttamismahdollisuuksiksi mainittiin ensemble-kuoro ja lauluyhteytoiminta ja lisäksi duo- ja bänditoiminta. Myös kamarimusiikkikokoonpanoja eri instrumenttien kesken ehdotettiin.

Yhteismusisoinnin toivottiin olevan vapaaehtoista, matalan kynnyksen toimintaa, kappaleiden toivottiin olevan helppoja ja yhteismusisoinnin toivottiin olevan tasa-arvoista instrumenttien kesken eikä esimerkiksi säestämistä.

Ainedidaktiikan opettajien vastauksissa yhteismusisointituntien ehdotettu määrä vaihteli kerran viikossa järjestettävästä opetuksesta kahdesta kolmeen intensiiviseen kertaan per lukukausi. Toteuttamisesta heräsi kysymys siitä mihin opintokokonaisuuteen yhteismusisointi kuuluisi. Kysymyksestä selvisi, että yhteismusisoinnin ohjaus on jo tällä hetkellä osa pop-jazz-opiskelijoiden ainedidaktiikkaa.

Kaikkien kysymykseen vastanneiden ryhmien vastauksista kävi ilmi, että yhteismusisointia ei vastusteta, vaan sitä pidetään tarpeellisena. Meille oli yllätys, että Oulun ammattikorkeakoulussa pop-jazz-opiskelijoille kuuluu jo yhteismusisoinnin ohjaus, mutta klassisen puolen musiikkipedagogiopiskelijoiden opetussuunnitelmasta tämä vielä puuttui. 2018–2019 viulupedagogiopiskelijat pilotoivat klassisen musiikin yhteismusisoinnin järjestämistä viuluryhmälle hyvällä menestyksellä. Jos klassisen musiikin yhteismusisointia aletaan toteuttamaan Oulun ammattikorkeakoulussa laajemmin, tulisi siihen käyttää pop-jazz-musiikin yhteissoiton käytäntöjä, sekä hyödyntää viulupedagogiopiskelijoiden kokemuksia yhteismusisoinnin järjestämisestä. Myös muiden Suomen ammattikorkeakoulujen, joissa yhteismusisointia jo järjestetään, konsultoiminen saattaa olla hyödyllistä.

Yhteismusisointia tarjotaan nykyisellään Metropolia-ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulussa ja sitä ollaan ottamassa myös Tampereen ammattikorkeakoulussa mukaan musiikin harjoituskoulun toimintaan. Kyselyiden vastausten perusteella yhteismusisoinnin mahdollistamisesta tuli tärkeä selvittämiskohteemme.

4.5.3 Esiintyminen

Johtosävelen oppilaille tarkoitetussa kyselyssä kävi ilmi, että kukaan vastaajista ei ollut päässyt esiintymään harjoituskoulun tilaisuuksissa. Joko esiintymiseen ei ollut tarjottu mahdollisuutta, tai siitä ei oltu tietoisia. Vaikka moni vastaaja ei vielä kokenut olevansa valmis esiintymään, kävi kuitenkin merkittävässä osassa vastauksia ilmi, että vastaajat haluaisivat esiintyä tilaisuuden sattuessa kohdalle ja että se olisi mieluista.

Musiikkipedagogiopiskelijoiden vastauksissa kävi ilmi, että esiintymismahdollisuuksien ja konserttien järjestäminen harjoituskoulun oppilaille olisi tärkeää. Voi päätellä, että vastanneet olivat halukkaita valmistamaan oppilaita konsertteihin. Myös ainedidaktiikan opettajat mainitsivat konserttien järjestämisen Johtosävelen oppilaille toivottavaksi kehittämisen kohteeksi. Kyselyissä nousi selkeästi esille esiintymisen mahdollistaminen Johtosävelen oppilaille ja se oli yksi tärkeimmistä kehittämiskohteistamme.

5 MUSIIKIN HARJOITUSKOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN 2018–2019

Tässä luvussa käsittelemme musiikin harjoituskoulun kehittämisprosessia, joka kulki käsi kädessä opinnäytetyön kirjoittamisen kanssa. Toimimme Johtosävelen toiminnanohjaajina syksystä 2018 alkusyksyyn 2019.

5.1 Musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittäminen

Oulun ammattikorkeakoulun musiikin osaston toiveena oli alkaa kehittämään musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaa syksyllä 2018 ja meidät valittiin harjoituskoulun toiminnan kehittäjiksi aluksi pedagogisen projektin raameissa. Alustavan selvitystyön tuloksena tulimme siihen lopputulemaan, että projekti on niin laaja, että siitä saa tehtyä myös opinnäytetyön. Kehitettävää löytyi niin paljon, että ehdotimme lisäksi virallista työsuhdetta projektin ja tutkielman rinnalle. Oulun ammattikorkeakoulu tilasi opinnäytetyömme tammikuussa ja kirjoitimme myös harjoittelusopimukset ja teimme työtunteja Oulun ammattikorkeakoululle musiikin assistentteina. Opinnäytetyöprosessimme sisältää siis pedagogisen projektin ja työsuhteen Oulun ammattikorkeakoulun kanssa.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli kehittää Oulun ammattikorkeakoulun musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaa työelämän kaltaisemmaksi ja sitä myötä monipuolisemmaksi. Toteutimme projektin ja opinnäytetyön yhtä aikaa, kehitimme musiikin harjoituskoulun toimintaa keräämämme tutkimustiedon perusteella ja taltioimme kehitysprosessin huolellisesti.

Tavoitteenamme oli tutustua muiden Suomen ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskoulujen toimintaan ja kartoittaa käytäntöjen toimivuutta ja verrata harjoituskoulujen toimintaa keskenään. Tekemällä selvitystyötä muiden ammattikorkeakoulujen musiikin harjoituskoulujen toiminnasta keräsimme ideoita ja kokemusperäistä tietoa kehittämisprosesseista ja hyödynsimme tätä omassa kehitysprojektissamme. Selvitystyö tehtiin kyselyllä, jonka suoritimme harjoituskoulutoiminnasta vastaaville opettajille.

Keräsimme tietoa kyselyllä ja haastattelemalla Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoilta, harjoituskoulun oppilailta ja ainedidaktiikan opettajia. Erityisesti meitä kiinnosti musiikin harjoituskoulun oppilailta saatava palaute, sillä he ovat opiskelijoiden lisäksi tärkein kohderyhmämme

kehittämistyössä. Tavoitteenamme oli kehittää musiikin harjoituskoulun tarjontaa järjestämällä esimerkiksi pienryhmäopetusta yhtye- ja bänditoiminnan muodossa ja mahdollistamalla säännölliset esiintymiset konserteissa.

Kartoitimme myös tulevaisuuden suuntaviivoja harjoituskoulun toiminnalle keräämämme aineiston perusteella. Minkälaisia mahdollisuuksia tulevaisuudessa harjoituskoulun toiminnalle löytyy? Minkälaisia muutoksia harjoituskoulun toimintaan kannattaa tehdä? Minkälaisia yhteistyömahdollisuuksia musiikin harjoituskoululla on esimerkiksi Oulun alueen peruskoulujen ja lukioiden kanssa? Miten Oulun ammattikorkeakoulun muutto Linnanmaalle vaikuttaa musiikin harjoituskoulun toimintaan ja minkälaisia uusia mahdollisuuksia uusi sijainti luo? Miten harjoituskoulun toiminnan kehittämällä voi edistää musiikkiharrastamisen mahdollisuuksia Pohjois-Pohjanmaan alueella? Tavoitteenamme oli kehittää konsepti musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittämiseksi, jota olisi mahdollista soveltaa jatkossa.

Musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittäminen hyödyttää sekä musiikkipedagogian opiskelijoita että heidän oppilaitaan. Kun toimintaa kehitetään, se takaa pedagogiopiskelijoille laadukkaan opetusharjoittelun. Laadukas opetusharjoittelu edistää opiskelijoiden pedagogisia taitoja monipuolisesti ja luo heille vakaan pohjan tulevaisuuden työelämälle. Esimerkiksi ryhmäopetus ja oppilaiden valmistaminen esiintymistilanteisiin kuuluvat merkittävästi musiikkipedagogin työnkuvaan ja näitä asioita on ensiarvoisen tärkeää harjoitella ennen työelämään siirtymistä.

Musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittäminen luo harjoituskoulun oppilaille entistä monipuolisemmat mahdollisuudet harrastaa musiikkia ja saada esiintymiskokemusta. Musiikin harjoituskoulun opetussuunnitelma takaa tasalaatuisen opetuksen. Kun harjoituskoulun viestintää kehitetään ja toiminta näkyy myös sosiaalisessa mediassa, niin musiikin harjoituskoulun saavutettavuus paranee.

5.2 Toimintasuunnitelma

Loimme toimintasuunnitelman musiikin harjoituskoulu Johtosävelle vuodelle 2019. Toimintasuunnitelma löytyy liitteistä. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on jäsentää toimintaa vuoden syklistä ja määrittellä musiikin harjoituskoulun perustoiminnot. Toimintasuunnitelmassa tulee esiin musiikin harjoituskoulun toiminta-ajatus, lukukausimaksut, sisäinen toiminta, ulkoinen toiminta, viestintä ja

musiikin harjoituskoulun toiminnanohjaajien yhteystiedot. Käytimme toimintasuunnitelman tekoon PowerPoint-ohjelmaa, jotta sen sai mielenkiintoiseen ja helposti esitettävään muotoon. PowerPoint-diaesitykseen käytimme Oulun ammattikorkeakoulun virallista viestinnän laatimaa ulkoasua.

Käytimme toimintasuunnitelmaa esitellessämme musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittämistä ainedidaktiikan opettajille, sekä pitäessämme opettajankokousta. Olisimme halunneet laittaa toimintasuunnitelman näkyville myös Johtosävelen nettisivuille, mutta Oulun ammattikorkeakoulun viestinnän mukaan se ei olisi sopinut sellaisenaan viestinnän linjaan. Luomamme toimintasuunnitelma toimii siis ainoastaan sisäisen viestinnän dokumenttina.

Toimintasuunnitelman avulla Johtosävelen toiminnan suuntaviivat ovat selkeämmät ja toiminnanohjaajien työ helpottuu, kun toiminta on määritelty puolivuositain. Kun toimintasuunnitelma on kaikkien Johtosävelessä opettavien tiedossa, eivät esimerkiksi opettajainkokoukset ja mahdolliset oppilaskonsertit ja niiden ajankohdat tule yllätyksenä.

5.3 Opetussuunnitelma

Laadimme opetussuunnitelman musiikin harjoituskoulu Johtosävelelle yhteistyössä musiikkipedagogiopiskelijoiden kanssa, jotka suorittivat opetussuunnitelmakurssia. Opetussuunnitelma löytyy liitteistä. Lisäksi käytimme opetushallituksen laatimaa taiteen laajan opetussuunnitelman perusteita lähteenä opetussuunnitelmatyöllemme. (Opetushallitus 2017, viitattu 16.12.2019.) Päädyimme samaan ratkaisuun kuin toimintasuunnitelmaa luodessamme, eli tekemään opetussuunnitelman PowerPoint-ohjelmalla, jotta sen sai visuaalisesti miellyttävään ja helposti esitettävään muotoon.

Opetussuunnitelmassa käsitelimme opetustarjonnan, opetuksen tavoitteet, oppimistavoitteet, oppimiskäsityksen, oppimisympäristön ja työtavat, oppilaaksi ottamisen periaatteet, tuntikäytännöt, sekä tutkinnot ja esiintymiset.

Myös opetussuunnitelma jäi musiikin harjoituskoulun sisäiseksi dokumentiksi, vaikka olisimme halunneet sen viestintää varten nettisivuille. Opetussuunnitelman lisääminen Johtosävelen nettisivuille olisi ollut perusteltua, sillä täten oppilaat ja heidän huoltajansa olisivat voineet tutustua itseinäisesti niihin peruseriaatteisiin ja oppimistavoitteisiin joihin opetus Johtosävelessä perustuu.

Kävimme opetussuunnitelman yhdessä läpi järjestämässämme opettajainkokouksessa. Johtosävelen opetussuunnitelman läpikäyminen vuosittain uusien opetusharjoittelun aloittavien musiikkipedagogiopiskelijoiden kanssa on perusteltua, jotta he tietävät mille arvoille opetuksen tulee perustua Johtosävelessä. Näin myös opetuksen laatu Johtosävelessä on tasaisempaa. Opetussuunnitelman käyttö opetuksen perustana on perusteltua, sillä se on tapana myös työelämässä toimiessa esimerkiksi musiikkikouluissa ja -opistoissa.

5.4 Esiintyminen

Yksi tärkeistä asioista, joita halusimme uudistaa musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toiminnassa, oli esiintymisen mahdollistaminen järjestämällä harjoitusoppilaille konsertti. Esiintymisen tärkeys nousi esille esimerkiksi kyselytutkimuksessa, jonka teimme. Pohdimme konsertille useita mahdollisia teemoja, mutta päädyimme siihen, että tärkeintä ensimmäisessä konsertissa olisi ylipäätään rohkeus tulla esiintymään.

Järjestimme Johtosävelen oppilaiden kevätkonsertin yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun kirjaston kanssa, sillä heillä oli konserttisalin remontin takia tiloissaan konserttilyyngeli. Saimme säestäjäksi koulumme musiikkipedagogiopiskelijan, jonka pääaineena oli piano. Konsertin säestäjä sai säästyksestä opintopisteitä. Konsertissa esiintyi yhteensä 15 oppilasta sekä viuluryhmä. Teimme konserttia varten mainosjulisteet ja käsiohjelman Canva-ohjelmalla. Ostimme konserttiin tarjotut omalla rahallamme, sillä halusimme luoda mukavaa tunnelmaa ja konsertin väliajalla mahdollisuuden pieneen purtavaan.

Konsertti sujui erittäin hyvin, siellä oli lämmin tunnelma ja saimme loistavaa palautetta järjestelyistä ja konseptista. Kirjasto oli mukavan rento tila konserttiin ja kaikenikäiset esiintyjät pääsivät esiintymään. Harjoitusoppilaiden konsertti on konsepti, jota kannattaa ehdottomasti jatkaa tulevaisuudessakin.

5.5 Viestintä

Projektimme aikana uudistimme musiikin harjoituskoulu Johtosävelen nettisivujen sisällön helppolutuisemmaksi. Erityistä huomiota kiinnitimme siihen, että oppilaaksi ilmoittautuminen, lukukausimaksut ja yhteystiedot ovat näkyvästi ja helposti saatavilla.

Johtosävelen viestintää kehitettiin päivittämällä nettisivut helpommin selattaviksi, sekä luomalla Johtosävelelle omat sosiaalisen median kanavat Instagramiin ja Facebookiin Oulun ammattikorkeakoulun viestinnän yksikön ohjeiden mukaan. Käytimme Oulun ammattikorkeakoulun virallista ilmettä viestintäkanavissamme ja saimme käyttööme myös kuvapankin kuvituskuvat, joista saimme esimerkiksi Facebookiin kansikuvan. Liitimme sosiaalisen median tunnukset Johtosävelen nettisivuille. Olisimme halunneet kehittää Johtosävelelle lisäksi oman logon, mutta se ei sopinut Oulun ammattikorkeakoulun viestintästrategiaan.

Sisäistä viestintää kehitimme järjestämällä musiikkipedagogiopiskelijoille opettajainkokouksia, joissa käsitelimme esimerkiksi tekemiämme uudistuksia ja ajankohtaisia aiheita ja esittelimme luomamme opetus- ja toimintasuunnitelmat.

Ulkoista viestintää kehitimme sosiaalisen median lisäksi lähettämällä Johtosävelen oppilaille, tai heidän huoltajilleen infokirjeen, jossa käsitelimme ajankohtaisia aiheita ja tulevia uudistuksia. Halusimme alun perin järjestää infoillan, jossa oppilaat ja vanhemmat voisivat tavata meidät kasvokkain ja jossa voimme esitellä luomamme opetussuunnitelman, mutta koska vain yksi oppilas ilmoittautui osallistuvaksi infoiltaan, päätimme korvata sen lähettämällä infokirjeellä. Tulevaisuudessa näemme infoiltojen järjestämisen hyvänä tapana tuoda Johtosävelen toimintaa lähemmäs oppilaita ja heidän huoltajiaan.

Loimme myös sähköpostiosoitteen johtosavel@oamk.fi jolloin pääsimme hoitamaan Johtosävelen viestintää sähköpostitse. Otimme lisäksi käyttöön puhelinpäivystyksen perjantaisin klo 10.00–14.00. Viestinnän kehittämiseksi laskemme myös sisäisten dokumenttien, toiminta- ja opetussuunnitelman luomisen.

5.6 Musiikin harjoituskoulu Johtosävelen tulevaisuus

Syksyllä 2019 musiikin harjoituskoulu Johtosävelelle valittiin uudet toiminnanohjaajat ja me jäimme pois toimesta. Luovutimme uusille toiminnanohjaajille tunnukset Johtosävelen sosiaalisen median kanaviin, sekä laaditut opetus- ja toimintasuunnitelmat. Tulevaisuudessa musiikin harjoituskoulu Johtosävelellä tulee todennäköisesti olemaan myös jatkossa opiskelijoita toiminnanohjaajina, jotka kehittävät musiikin harjoituskoulun toimintaa eteenpäin. Tavoitteena olisi osallistaa opiskelijoita yhä

enemmän Johtosävelen toimintaan ja hallinnoimiseen. Merkittävää olisi se, että Oulun ammattikorkeakoulu tarjoaisi musiikkipedagogiopiskelijoille opetusharjoittelun kautta oikean työympäristön, jossa opiskelijat voisivat harjoitella oikeita työelämäntaitoja.

Syksyllä 2020 Oulun ammattikorkeakoulun Kotkantien kampus muuttaa Linnanmaalle Oulun yliopiston kanssa samoihin tiloihin. Nähtäväksi jää, millä lailla muutto vaikuttaa musiikin harjoituskoulu Johtosävelen toimintaan. Tämä selvitysosuus jäi projektissamme lopulta puuttumaan, mutta toivomme että toiminta kasvaa ja kehittyy uusien yhteistyömahdollisuuksien mukana. Linnanmaalla toimii esimerkiksi yliopiston kamariorkesteri, sekä Cassiopeia-kuoro. Voisiko ryhmämusisointia ja ryhmäpedagogiikkaa toteuttaa yhteistyössä esimerkiksi näiden tahojen kanssa? Kyselyssä ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaaville opettajille kävi ilmi, että usealla ammattikorkeakoululla on jo vastaavanlaista yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme aihe on mielestämme erittäin tärkeä ja ajankohtainen. Työelämä muuttuu koko ajan ja vaatii työntekijöiltään monipuolisempia taitoja ja yhä laajempaa osaamista. Jotta musiikkipedagogit olisivat valmistuessaan päässeet harjoittelemaan mahdollisimman laajasti erilaisia työelämätaitoja, tulisi opetusharjoittelun olla entistä monipuolisempaa. Kyselyyn saamistamme vastauksista saimme hyvin materiaalia Johtosävelen toiminnan kehittämistä varten ja sitä kautta Oulun ammattikorkeakoulun musiikkipedagogien opetusharjoittelun kehittämiseen. Näiden vastausten perusteella pääsimme toteuttamaan monia uudistuksia keväällä 2019.

Johtosävelen viestinnän kehittäminen on yksi teemoista, joka toistui useassa vastauksessa. Tähän toiveeseen vastasimme uudistamalla Johtosävelen nettisivut ja luomalla sille sosiaalisen median kanavat. Myös suunnittelemamme infoilta ja opettajainkokoukset olivat vastaus sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämiseen. Onnistuimme mielestämme kehittämään Johtosävelen nettisivuja selkeämmiksi ja informatiivisemmiksi. Nyt sivuilta löytyy tietoa harjoituskoulun toiminnasta, instrumenttiesittelyt, tuntikäytännöt, selkeät ohjeet hakemiseen ja maksuihin sekä yhteystiedot ja linkit sosiaalisen median tileihin.

Tärkeimmät onnistumisemme ovat luomamme uudet materiaalit: opetussuunnitelma ja toimintasuunnitelma. Molemmat dokumentit on laadittu Oulun ammattikorkeakoulun viestintästrategian mukaisesti, ja ne määrittävät tulevaisuudessa musiikkikoulu Johtosävelen toimintaa. Toimintasuunnitelma oli hyvä ohjenuora Johtosävelen operatiiviselle toiminnalle ja opetussuunnitelman tarkoitus on yhtenäistää opetuksen laatua Johtosävelessä. Toiminta- ja opetussuunnitelmat ovat visuaalisesti miellyttävät ja helposti esitettävissä Powerpoint-muodossa. Tähän opinnäytetyöhön liitimme toimintasuunnitelman ja opetussuunnitelman tekstisisällöt Word-tiedostoina käytännöllisistä syistä.

Toukokuussa järjestämämme kevätkonsertti sai paljon kiitosta sekä oppilailta että opettajilta. Myös kevätkonsertin järjestäminen perustui kyselyissä nousseelle tarpeelle saada Johtosävelen oppilaille esiintymismahdollisuuksia. Koimme konsertin mukavana ja yhteisöllisenä tapahtumana, joka tarjosi onnistumisen kokemuksia oppilaille ja opettajille. Julisteet ja käsiohjelmat olivat visuaalisesti onnistuneita. Jos tekisimme jotain toisin konserttiin liittyen, olisimme päättäneet kevätkonsertin ajankohdan jo monta kuukautta ennen konserttia, jotta mahdollisimman moni olisi pystynyt varautumaan siihen riittävän ajoissa. Kuukausi koettiin lyhyeksi ajaksi. Siitä huolimatta konsertissa oli

viisitoista esiintyjää ja konsertin kesto oli noin tunti. Konsertin lisäksi opettajainkokoukset loivat hyvää yhteishenkeä ja kehittivät työilmapiiriä yhteisöllisemmäksi. Yhteisöllisyyden lisääminen oli mielestämme yksi suurista tavoitteistamme ja onnistumisistamme.

Saimme lisäksi vahvan käsityksen siitä, että yhteismusisointi koettiin tärkeänä sekä kehittämisen arvoisena aiheena, jota on lähetty kehittämään myös muissa ammattikorkeakouluissa eteenpäin. Tämän perusteella pystyimme viemään eteenpäin yhteismusisoinnin käytäntöihin liittyviä asioita seuraaville harjoituskoulun toiminnan kehittäjille.

Suurin haasteemme opinnäytetyössämme oli kyselyiden vastaajien saavuttaminen. Lähetimme Webropol-linkit sekä tietoa kyselyistä vastaajille sähköpostitse. Sen lisäksi kerroimme kyselyistä ainedidaktiikan opettajien sekä musiikkipedagogien tapaamisissa. Lähetimme jokaiselle neljälle vastaajaryhmälle myös muistutussähköpostia, johon oli liitetty linkki kyselyyn uudelleen.

Kyselyiden vastausprosentit olisivat voineet olla korkeammat, jotta olisimme saaneet kattavamman määrän vastauksia ja sen myötä laajemmin näkökulmia aiheeseemme. Alhainen vastausprosentti vaikuttaa tulosten luotettavuuteen ja yleispätevyyteen. Jos tekisimme kyselyt uudelleen, valitsimme luultavasti kysymykset vielä yhtenäisemmin ja rajaisimme ne tarkemmin, jotta avoimiin kysymyksiin ei tulisi niin laajasti vastauksia. Lisäksi pohtisimme vaihtoehtoisia tapoja tavoittaa kyselyyn vastaajat. Myös kyselyyn vastaamisen voisi tehdä palkitsevammaksi. Koemme kuitenkin saaneemme riittävästi kehittämisideoita harjoituskoulun toimintaan, vaikka olisimme voineet saada enemmän vastausmateriaalia kyselyihimme.

On huomionarvoista, että Johtosävelen oppilaille suunnatussa kyselyssä moni koki asioiden sujuvan hyvin ja esimerkiksi yhteydenpito ja tuntikäytännöt saivat paljon kehuja. Myös osa musiikkipedagogeista antoi samansuuntaista palautetta siitä, että perusasiat ovat musiikin harjoituskoulussa kunnossa jo nykyisellään. Tuloksia voi varmasti halutessaan myös tulkita siitä näkökulmasta, että Johtosävelen toiminta on jo hyvää ja laadukasta, eikä kiireellisiä kehittämiskohtia ole. Kun tekee kehittämistyötä, on myös otettava huomioon ne asiat, jotka toimivat nykyisellään jo hyvin. Mielestämme ei ole tarkoituksenmukaista uudistaa asioita vain uudistamisen takia. Kehittämislle ja käytäntöjen uudistamiselle on aina oltava hyvät perusteet. Musiikkipedagogiopiskelijoina olemme itskin suorittaneet opetusharjoittelun Johtosävelessä, ja meillä on omakohtaista tietoa siitä, mitkä asiat toimivat hyvin ja mitkä vaativat kehittämistä. Pyrimme uudistuksillamme mahdollisimman tarkoituksenmukaiseen lopputulokseen ja opetusharjoittelun mielekkääseen monipuolistamiseen.

Tulevaisuuteen jää uusien toimintamallien vakiinnuttaminen: Johtosävelen oppilaille mahdollistetaisiin yhteismusisointi jatkossakin, heillä olisi myös mahdollisuus esiintyä vähintään kerran lukukaudessa sekä Johtosävelen viestintä olisi sujuvampaa niin musiikkipedagogiopiskelijoiden, ainedidaktiikan opettajien kuin Johtosävelen oppilaiden välillä. Monipuolinen ja työelämän kaltainen ympäristö takaa sekä musiikkipedagogiopiskelijoille että Johtosävelen oppilaille parhaan mahdollisen oppimisympäristön. Jos aihetta haluaisi lähteä kehittämään eteenpäin, niin aiheesta voisi esimerkiksi luoda mallin ammattikorkeakouluille siitä, miten musiikin harjoituskoulun toimintaa voi kehittää opiskelijalähtöisemmäksi.

Opinnäytetyöprosessin aikana olemme oppineet aikatauluttamaan työskentelyämme, pyörittämään musiikkikoulun toimintaa, johtamaan kokouksia, sekä työskentelemään yhdessä tiiminä. Sen lisäksi olemme oppineet paljon Oulun ammattikorkeakoulun viestintästrategiasta ja siitä, miten sen sisällä voi toteuttaa omia viestinnällisiä tavoitteita. Jatkossa voimme hyödyntää saamaamme kokemusta missä tahansa työpaikassa, erityisesti hallinnollisissa tehtävissä. Opinnäytetyöprosessi on ollut mielekäs ja opettavainen ja koemme kasvattaneemme työelämävalmiuksiamme.

LÄHTEET

Hirsjärvi S., Sajavaara P., Liikanen P. & Remes P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä.

Metropolia. 2019. Haluatko musiikin harjoitusoppilaaksi?. Viitattu 10.6.2019,
<https://www.metropolia.fi/koulutukset/musiikin-harjoitusoppilaat/>.

Opetushallitus 2019. Musiikki taiteen perusopetuksessa (2017-). Viitattu 12.12.2019. & 16.12.2019,
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/musiikki-taiteen-perusopetuksessa-2017>

Oulun ammattikorkeakoulu. 2019a. Musiikin harjoituskoulu Johtosävel. Viitattu 12.6.2019,
<https://www.oamk.fi/fi/palvelut/muut-palvelut/musiikkikoulu-johtosavel>.

Oulun ammattikorkeakoulu. 2019b. Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma (240op). Viitattu 12.6.2019,
<https://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto/opetussuunnitelmat?koulutus=mpe2019s&lk=s2019>.

Tuomi J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, 6. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Turun ammattikorkeakoulu. 2019. Taideakatemia musiikkipedagogiikan harjoitusoppilas luku-
vuonna 2019–2020. Viitattu 10.6.2019,
<http://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/palvelut/taideakatemia-musiikkipedagogiikan-harjoitusoppil/>

Vilka H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kysely musiikin harjoituskoulun toiminnasta Johtosävelen oppilaille

1. Instrumentti *

Klassinen laulu – klassinen piano – viulu – sello klassinen kitara – urut – huilu – pop-jazz-laulu – pop-jazz-piano – pop-jazz-kitara – basso – rummut – muu, mikä

2. Kuinka kauan olet ollut musiikin harjoituskoulun oppilaana?

0-1 vuotta

2-3 vuotta

3-4 vuotta

yli neljä vuotta

3. Mitkä asiat toimivat mielestäsi hyvin harjoituskoulussa? *

4. Miten sujuvaksi arvioit yhteydenpidon musiikin harjoituskoulun kanssa? *

5. Miten yhteydenpitoa voisi mielestäsi parantaa? *

6. Jos Johtosävelessä olisi tarjolla yhteismusisointia, mihin osallistuisit? *

kuoro – lauluyhtye – lied – kamarimusiikki – orkesteri – bändi – en kaipaa yhteismusisointia – joku muu, mikä

7. Oletko päässyt esiintymään harjoituskoulussa opiskellessasi? Jos et, niin miksi et ja olisitko halunnut esiintyä? *

8. Onko jotain kehitysehdotuksia tai toiveita soittotunteihin tai harjoituskoulun toimintaan liittyen? *

Kysely musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittämistä musiikkipedagogiopiskelijoille

1. Tarkoituksena on järjestää Johtosävelen oppilaille mahdollisuus yhteismusisointiin. Kuinka usein sitä voisi mielestäsi olla? Minkälaista yhteismusisointia haluaisit olla järjestämässä omalle instrumentillesi? *
2. Järjestämme musiikkipedagogiopiskelijoille opettajankokouksen keväällä ja syksyllä. Mitä asioita siellä pitäisi mielestäsi käydä läpi? *
3. Miten harjoituskoulun toimintaa voisi mielestäsi kehittää, jotta se olisi enemmän työelämän kaltaista? *
4. Harjoituskoulu Johtosävel ei pysty tällä hetkellä tarjoamaan opetusta kaikille halukkaille. Jos Johtosävelen rinnalle perustettaisiin toinen musiikkikoulu, jossa musiikkipedagogiopiskelijat työskentelisivät, olisitko kiinnostunut työskentelemään siellä korvausta vastaan? Minkälainen korvaus olisi kohtuullinen antamastasi opetuksesta? (30min tunti ja 45min tunti) *
5. Minkälaisia teemakonsertteja toivoisit Johtosävelen harjoitusoppilaille? *
6. Muuta kommentoitavaa tai kerrottavaa musiikin harjoituskoulun toiminnasta ja sen kehittamisestä? *

Kysely musiikin harjoituskoulun toiminnan kehittämistä ainedidaktiikan opettajille

1. Johtosävelessä pyritään tarjoamaan tulevaisuudessa yhteismusisointia. Musiikkipedagogiopiskelijat tarvitsevat siihen ainedidaktiikan opettajilta ohjausta. Kuinka usein ryhmäopetusta voisi mielestäsi olla ja kuinka yhteismusisoinnin ohjausta tulisi järjestää? *
2. Miten musiikin harjoituskoulun viestintää voisi mielestäsi parantaa? *
3. Miten harjoituskoulun toimintaa voisi mielestäsi kehittää, jotta se olisi enemmän työelämän kaltaista? *
4. Minkälaisiin asioihin toivoisit meidän puuttuvan musiikin harjoituskoulutoiminnan kehittäjien roolissa? *
5. Muuta kommentoitavaa tai kerrottavaa musiikin harjoituskoulun toiminnasta ja sen kehittämistä? *

Kysely musiikin harjoituskoulun toiminnasta ammattikorkeakoulujen musiikin opetusharjoittelusta vastaaville opettajille

1. Kenen ylläpitämä musiikin harjoituskoulu on? (Esimerkiksi avoin amk) Miten lukukausimaksut on määritelty? *
2. Mitkä ovat toimivia käytäntöjä harjoituskoulun toiminnassa? *
3. Mitkä ovat kehittämisalueita harjoituskoulun toiminnassa ja miten kehittämistyötä tehdään? *
4. Millä tavalla opiskelijat osallistuvat harjoituskoulun kehittämistyöhön? *
5. Muuta kommentoitavaa tai kerrottavaa musiikin harjoituskoulun toiminnasta ja sen kehittämisestä? *

Johtosävelen toimintasuunnitelma 2019 - Emma Hannonen ja Silja Mäkinen 2019

Toiminta-ajatus

Musiikkikoulu Johtosävel on Oulun ammattikorkeakoulun yhteydessä toimiva musiikin harjoituskoulu. Opettajina toimivat musiikkipedagogiopiskelijat, jotka suorittavat opetusharjoitteluaan Johtosävelessä. Johtosäveleen on tervetulleita kaikenikäiset oppilaat. Oppilasvalinnoissa otetaan huomioon se, minkälaisia oppilaita musiikkipedagogiopiskelijat tarvitsevat tasoonsa nähden.

Lukukausimaksut

Harjoitusoppilas ilmoittautuu Oamkin avoimessa ammattikorkeakoulussa kolmen opintopisteen laajuiselle Harjoitusoppilaan opinnot -opintojaksolle. Lukukausimaksu Johtosävelen oppilaille on 45 euroa (1 op = 15€) ja se maksetaan avoimelle ammattikorkeakoululle. Joissain tapauksissa Oamkin tutkinto-opiskelijoille harjoitusoppilaan opinnot ovat tutkintoon sisältyviä vapaasti valittavia opintoja, jotka ovat maksuttomia.

Sisäinen toiminta

Johtosävelen opettajille pidetään vähintään kerran lukukaudessa opettajainkokous, jossa käydään läpi esimerkiksi opetusharjoitteluun liittyviä asioita, sekä tulevia tapahtumia.

Ulkoinen toiminta

Johtosävel järjestää oppilaille ja oppilaiden huoltajille kerran lukukaudessa infoillan, jossa käydään läpi esimerkiksi toimintaperiaatteita, sekä ajankohtaisia asioita. Johtosävel järjestää vähintään kerran lukukaudessa oppilaskonsertin oppilailleen. Oppilaskonserteissa on säestäjä.

Viestintä

Johtosävel viestii toiminnastaan Oulun ammattikorkeakoulun nettisivuilla, Facebookissa ja Instagramissa. Sosiaalisen median kanavia päivitetään riittävän aktiivisesti. Johtosäveleen voi ottaa yhteyttä sähköpostitse johtosavel@oamk.fi, sekä puhelimitse perjantaisin klo 10.00-14.00 puhelinnumeroon 040 4865547.

Musiikkikoulu Johtosävelen opetussuunnitelma 2019

Emma Hannonen & Silja Mäkinen

Toiminta-ajatus

Johtosävel on Oulun ammattikorkeakoulun yhteydessä toimiva musiikin harjoituskoulu. Opettajina toimivat musiikkipedagogiopiskelijat, jotka suorittavat opetusharjoitteluaan musiikin harjoituskoulussa. Kaikenikäiset oppilaat ovat tervetulleita oppilaaksi Johtosäveleen. Oppilasvalinnoissa otetaan huomioon se, minkälaisia oppilaita musiikkipedagogiopiskelijat tasoonsa nähden tarvitsevat. Musiikkikoulu Johtosävel tarjoaa kokonaisvaltaista instrumenttiopetusta fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisessa ympäristössä. Jokaista oppilasta kohdellaan ainutlaatuisena yksilönä ja opetus suunnitellaan oppilaslähtöisesti hänen taitojensa, toiveidensa ja tavoitteidensa mukaan. Oppitunneille pyritään luomaan kannustava, tasa-arvoinen ja turvallinen ilmapiiri. Jokaisessa oppilaassa oleva potentiaali tunnustetaan ja kaikkia pyritään opettamaan yhtä laadukkaasti ja samanaarvoisesti.

Arvot

Musisoinnin ilo - Oppilaslähtöisyys - Kannustavuus - Yhteisöllisyys - Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus - Yksilöllisyys ja sen kunnioittaminen

Opetustarjonta - Instrumenttitarjonta voi vaihdella lukuvuosittain.

Klassinen musiikki

laulu - piano - viulu - sello - kitara - urut – huilu

Pop-jazzmusiikki

laulu - piano - kitara - basso – rummut

Oppimistavoitteet

Musiikkikoulu Johtosävelessä pyritään luomaan oppilaalle hyvät valmiudet musiikin harrastamiseen. Hyvän musiikkisuhteen luominen, musiikin ilon löytäminen ja omien ilmaisutaitojen kehittäminen ovat lähtökohtana musiikin harrastamiseen. Oppilaan kanssa voidaan asettaa motivaatiota ylläpitäviä tavoitteita, kuten osallistuminen yhteismusisointiin tai erilaisiin esiintymistilanteisiin.

JOHTOSÄVELEN OPETUSSUUNNITELMA 2/3

Opetuksen tavoitteena on:

Esittäminen ja ilmaiseminen • tarjota oppilaalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun • ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta • ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun • rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja. Soittaminen ja laulaminen • tutustuttaa oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin • ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja • ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen • ohjata oppilasta omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen • ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti • opastaa oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia • kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti.

Oppimiskäsitys

Musiikkikoulu Johtosävelessä opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omat valmiudet, taipumukset ja tavoitteet. Tärkeintä oppimisessa on hauskuus ja oppilaan oman motivaation löytäminen. Opettajan ja oppilaan välisen keskusteluyhteyden ja luottamuksen syntyminen on tärkeää oppimisen kannalta. Monipuolisen, myönteisen ja totuudenmukaisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Oppilasta kannustetaan sanallistamaan oppimaansa ja arvioimaan omia suorituksiaan.

Oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti opettajan ohjauksessa, itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa. Instrumenttiharjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitoja oppilaan soittotaidon kehittymisen kannalta.

Oppimisympäristö ja työtavat

Opetus tapahtuu pääasiassa Oulun ammattikorkeakoulun Kotkantien kampuksella kulttuurin osastolla osoitteessa Kotkantie 1. Oppituntien ajankohdasta sovitaan erikseen opettajan kanssa. Harjoitusoppilaan tulee sitoutua opintoihin. Oppilaan tehtävänä on harjoitella säännöllisesti soitto- ja laululäksyjään sekä käydä sovitusti soitto- ja laulutunneilla.

JOHTOSÄVELEN OPETUSSUUNNITELMA 3/3

Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Uusia harjoitusoppilaita otetaan syyskuussa ja tammikuussa musiikkipedagogiopiskelijoiden opetusharjoittelun edellyttämien tarpeiden mukaisesti. Oppilasvalinnan yhteydessä saatetaan järjestää soitto/laulunäyte, joista ilmoitetaan erikseen.

Tuntikäytännöt

Oppilaalle kuuluu lukukaudessa 15 yksityistuntia, jotka ovat kestoltaan valinnan mukaan 30-45 minuuttia. Osa oppitunneista on ohjaustunteja, joissa paikalla on opettajan lisäksi ainedidaktiikan opettaja, joka ohjaa opetusta. Sairauden tai muun esteen sattuessa tulee siitä ilmoittaa omalle opettajalle viipymättä. Jos harjoitusoppilas on ilmoittamatta pois tunnilta tai ilmoittaa esteestä edellisenä tai samana päivänä, tuntia ei korvata.

Tutkinnot ja esiintymiset

Joka lukukausi oppilailla on mahdollisuus päästä esiintymään oppilaskonserttiin. Oppilaskonser-teista pyritään luomaan matalan kynnyksen esiintymistilaisuuksia, joissa oppilas voi harjoitella turvallisesti musiikin esittämistä ja esiintymistä. Oppilailla on myös erikseen sovitusti mahdollisuus suorittaa tutkintoja Oulun ammattikorkeakoulun resurssien mukaan.

Tämä opetussuunnitelma on laadittu keväällä 2019 yhteistyössä opetussuunnitelmakurssille osallistuneiden musiikkipedagogiopiskelijoiden kanssa. Lähteenä on käytetty opetushallituksen laatimaa taiteen yleisen ja laajan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2017.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet>